

31. oktober 2012

csH

Generel arbejdsmarkedspolitisk redegørelse for Industriens Fællesudvalg for erhvervs- og arbejdsmarkedssuddannelser, Metalindustriens Uddannelsesudvalg samt IF & MI Svejsning og fyringsteknik i regi af Industriens Uddannelser

Den fælles arbejdsmarkedspolitiske redegørelse beskriver generelle tendenser, projekter og initiativer, som går på tværs af efteruddannelsesudvalgene på industriens område, som er Industriens Fællesudvalg (IF), Metalindustriens Uddannelsesudvalg (MI) samt IF & MI Svejsning og fyringsteknik. Den generelle arbejdsmarkedspolitiske redegørelse supplerer de branchespecifikke arbejdsmarkedspolitiske redegørelser, som knytter sig til de AMU- mål, som udvalgene har udviklingsansvaret for.

1. Den arbejdsmarkedspolitiske udvikling på industriens område

1.1 Den generelle udvikling på industriens område

Mange danske industrivirksomheder, som er eksportrettede, satser i høj grad på at imødegå det globale konkurrencepres gennem kvalitetsprodukter i mindre serier, som er mindre prisfølsomme end masseproducerede standardprodukter. Flere og flere virksomheder på industriens område arbejder også med at tilbyde salg af serviceydelser i kombination med produkter.

Samtidig er det et nødvendigt fokus for de danske virksomheder løbende at arbejde med at nedbringe produktionsomkostningerne, så produkterne stadig er konkurrencedygtige, da mange markeder pga. den generelle usikkerhed i verdensøkonomien, er meget prisfølsomme.

1.2 Generelle kompetencebehov på industriens område

Den teknologiske- og arbejdsorganisatoriske udvikling hos industriens virksomheder betyder, at flere og flere af de faglærte medarbejdere får avancerede jobfunktioner, dvs. specialistfunktioner, ledelsesfunktioner eller andre typer af arbejde, hvor man dagligt skal forholde sig til komplicerede

problemstillinger¹. Tilsvarende udfordringer gælder også for de ufaglærte medarbejdergrupper. Det er vigtigt, at AMU-porteføljen inden for industriens område understøtter, at virksomhederne og medarbejderne finder det attraktivt at søge efteruddannelse i forhold til disse avancerede jobfunktioner.

Nogle af de områder, hvor der er brug for AMU-kurser til avancerede jobfunktioner er inden for håndtering af højteknologisk produktionsudstyr, automatisering, robotteknologi, sikkerhed, kvalitetsstyring, computerstyring samt service og vedligehold.

Nye materialer spiller en stor rolle inden for mange brancher. Nye materialer, som højner kvaliteten af slutproduktet og/eller reducerer miljøbelastningen af slutproduktet introduceres løbende inden for f.eks. plastindustrien, overfladebehandlingsindustrien, procesindustrien mm. Dette stiller krav om en løbende kompetenceudvikling af medarbejderne, så de kan håndtere de nye materialer på en optimal måde.

Arbejdsmarkedet på industriens område forventes at gennemgå omfattende demografiske forandringer i de kommende år. Industriens Uddannelser arbejder pt. med et analyseprojekt, der skal kortlægge nogle af de kompetencegab denne udvikling kan forventes at give samt komme med anbefalinger til, hvordan kompetencegabene kan afhjælpes gennem AMU uddannelsespakker. Det er et væsentligt fokusområde for udvalgene inden for industrien at sikre, at der udvikles de nødvendige uddannelsesforanstaltninger i forhold til den demografiske udvikling og i forhold til generelle ændringer i jobfunktioner, som i mange brancher sker hurtigere og hurtigere.

Inden for industriens område er der flere små, specialiserede brancheområder, som oplever stigende problemer med at få dækket deres kompetencebehov via AMU systemet, dels pga. krav til særlige holdstørrelser, dels pga. mange aflysninger. Udvalgene inden for industriens område er opmærksom på denne problemstilling, da den kan være en barriere for at gøre AMU attraktiv for flere virksomheder.

1.3 Særlige kompetencebehov i forhold til energi og miljøteknologi

Inden for det energi- og miljøteknologiske område arbejder industriens ansatte inden for to felter:

¹ FORA-rapport (juni 2010). Erhvervsklynger, jobfunktioner og uddannelse – en prognosemodel for fremtidens erhvervsrettede uddannelser

- Fremstilling og vedligeholdelse af energi- og miljøteknologiske produkter og løsninger (cleantech)
- Reduktioner af energiforbrug og miljøbelastninger (forbedringsarbejde)

Industriens Uddannelser har i dag en række erhvervsuddannelser, hvor en del af de uddannede arbejder med fremstilling af cleantech produkter. Det drejer sig bl.a. om:

- energiteknikere, der arbejder med bl.a. solfangere og jordvarmeanlæg
- vindmølleoperatører som udformer og støber vingeprofiler samt monterer de elektriske og hydrauliske systemer i vindmøllerne
- industriteknikere, der laver CNC-programmer, stiller op og producerer alt fra energieffektive pumper til vingenav på bearbejdningsmaskiner
- procesoperatører, der styrer, regulerer og overvåger fremstilling af enzymer, som indgår i produktion af biobrændstoffer og miljøvenligt vaskepulver
- smede og svejsere, der fremstiller olieskimmere, vindmølletårne- og fundament m.m.
- overfladebehandlere, der sliber, sandblæser og vådlakerer stålkonstruktioner, der indgår i vindmøller og bølgekraftanlæg
- køleteknikere, der arbejder med køle-, klima- og varmepumpeanlæg
- industrioperatører, elektronikoperatører og et stort antal tillærte og ufaglærte operatører, som fremstiller alt fra miljøfiltre og kabler til brændsels- og solcelleanlæg
- Elektronikfagteknikere, som fokuserer på at reducere og optimere energiforbruget på elektronikprodukter.

Herudover har Industriens Uddannelser en række erhvervsuddannelser, hvor en del af de uddannede arbejder med serviceopgaver i relation til energi- og miljøteknologiske produkter. Det drejer sig bl.a. om:

- Mekanikere, der fejlfinder og servicerer el- og hybridbiler
- forsyningsoperatører, der arbejder med elforsyning til private og offentlige kunder
- automatikteknikere og andre reparatører, der arbejder med energioptimering på produktionsanlæg

Industriens Uddannelser forventer, at der som følge af den hastige teknologiske og markeds-mæssige udvikling inden for det energi- og miljøteknologiske område

fremadrettet vil komme nye efteruddannelsesbehov for de ovennævnte medarbejderprofiler.

Industriens Uddannelser stærke fokus på det energi- og miljøteknologiske område har i de seneste år resulteret i en række AMU kompetencepakker inden for energiteknik, vand- og afløbsinstallationer samt reparation, vedligeholdelsesteknik og energioptimering. Herudover har Industriens Uddannelser udviklet nye AMU kurser inden for energioptimering på automatiske anlæg, energiforbedringer- og beregninger i procesindustrien, ressourcestrømme og affaldshåndtering, vindenergianlæg og solenergianlæg

Det er forventningen at det energi- og miljøteknologiske område også i de kommende år vil aflede behov for udvikling af nye AMU-kurser og dertil hørende behov for udvikling af undervisningsmaterialer og faglærerkurser.

1.4 Arbejdet med uddannelsesstrukturer

Industriens Uddannelser har igennem de seneste år arbejdet systematisk med at analysere mulighederne for at udvikle flere AMU uddannelsesstrukturer. Som led i dette ansøgte Industriens Fællesudvalg (IF) og Metalindustriens Uddannelsesudvalg (MI) ved en tidligere ansøgningsrunde om midler til analyser af mulige AMU-uddannelsesstrukturer på tværs af IF og MI's uddannelsesportefølje. Udvalgene har netop gennemført den ene analyse, som vedrører CNC-området. Analysen har affødt en ny struktur samt en række nye og reviderede mål. Nu gennemføres også en analyse på elektronik området. Der er valgt at fokusere på tværgående uddannelsesstrukturer inden for både CNC- og elektronikområdet, som uddannelsesdækkes via flere FKB'er i regi af IF og MI.

Industriens Fællesudvalg har i den seneste ansøgningsrunde fået bevilliget midler til flere analyser, som bl.a. har til formål at kortlægge mulige uddannelsesstrukturer inden for de forskellige fagområder. Det drejer sig om analyser inden for arbejdets organisering ved produktion i industrien, proces non-food industri samt i forhold til postal facilitymanagement. Industriens Fællesudvalg forventer, at der som resultat af disse analyser fremadrettet vil blive udviklet nye AMU uddannelsesstrukturer inden for disse fagområder.

Inden for IF & MI Svejsning og fyringsteknik er der også igangsat en analyse, der sigter mod at udvikle nye uddannelsesstrukturer inden for det metalindustrielle område.

Metalindustriens Uddannelsesudvalg(MI) ønsker i den nuværende ansøgningsrunde at styrke mulighederne for kompetenceløft gennem uddannelsesstrukturer. Der skal udvikles nye uddannelsesstrukturer inden for forskellige fagområder, som vil gøre det lettere for brugere og interessenter at finde relevant erhvervsrettet efteruddannelse på MI's områder.

Medarbejdere og virksomheder har nu på industriens område et samlet overblik over alle AMU-mål via den nye portal (www.amukurs.dk), som blev lanceret i juni 2012. Med den nye portal er det nu nemt og overskueligt at finde de rigtige kurser. Det er også muligt at udskrive en kursuskalender målrettet virksomheden og den enkelte medarbejder. Tilmelding og søgning af tilskud fra kompetencefondene kan ske direkte fra portalen. Flere efteruddannelsesudvalg forventes at tilslutte sig portalen i 2013.

Opdeling af uddannelser i strukturer tilgodeser behov både i forhold til horisontal kompetenceudvikling (udvikling i forhold til nuværende job eller brancheskift) og i forhold til vertikal kompetenceudvikling (fra ufaglært til faglært). På amukurs.dk er kurserne udover kursusoversigter også samlet i særlige kursuspakker. I kursusoversigterne er AMU-kurserne samlet, så man kan:

- sammenligne kurserne inden for det samme område
- se sammenhænge og udvikling mellem kurserne
- se den rute gennem kurserne, der sætter den enkelte på rette kurs

Kursuspakkerne er sammensat for at gøre det lettere at målrette sin efteruddannelse. Pakkerne kan bruges, hvis man er:

- Ufaglært med brancheerfaring. Hvis man gerne vil opkvalificere sig til en bestemt jobprofil - eventuelt som led i en ordinær erhvervsuddannelse eller en GUV-plan
- Faglært, der har fået nye opgaver, hvor man bevæger sig uden for dit oprindelige faglige område. Her kan man eventuelt få et supplerende uddannelsesbevis
- Faglært, der skal specialiseres i en bestemt retning. Man skal måske i dybden inden for sit fag, eller man er på vej mod en videregående uddannelse

2. Analysebehov på industriens område

2.1 Industriens Fællesudvalg

Industriens Fællesudvalg har identificeret behov for igangsættelse af i alt to analyser:

Analyse af nye jobprofiler og kompetencekrav for procesoperatører.

Denne analyse knytter sig til FKB 2786 produktion og teknik i procesindustrien. Formålet med projektet er at kortlægge og analysere nye, specialiserede jobprofiler og tilhørende kompetencekrav for procesoperatører, som er under etablering inden for procesindustriel produktion. Herudover er formålet at afdække i hvilken grad detnuværende AMU udbud målrettet denne uddannelsesgruppe matcher de nye jobprofilers efteruddannelsesbehov. Endelig er det projektets formål at afdække eventuelle behov for at revidere eksisterende AMU uddannelser, alternativt udvikle nye, som kan indgå i et efteruddannelsesforløb (AMU-struktur) inden for området.

Analyse af kompetencebehov ved anvendelse af nye plastmaterialer

Denne analyse knytter sig til FKB 2756 Fremstilling af produkter i plast. Formålet med projektet er at undersøge, hvilke kompetencemæssige konsekvenser anvendelse af bioplast og substitution af stål med plast har for plastmagere og operatører i plastindustrien. På begge områder – bioplast og substitution af stål med plast – skal analysen vise, hvordan de forskellige fremstillingsprocesser på termoplast- og hærdeplastområdet påvirkes med henblik på at kunne pege på, om og i givet fald hvordan kravene til plastmageres og operatørers kompetencer bliver forandret.

2.2 Metalindustriens Uddannelsesudvalg

Metalindustriens Uddannelsesudvalg (MI) har identificeret behov for igangsættelse af i alt 4 analyser. Et vigtigt fokus i samtlige analyser i år er afdækning af virksomhedernes og medarbejdernes behov for sammenhængende AMU-uddannelsesstrukturer eller kompetencepakker.

Analyse af uddannelsesbehov indenfor det energitekniske område

Formålet med projektet er, at undersøge kompetence- og efteruddannelsesbehovet inden for energiteknikområdet med henblik på at skabe et kompetencemæssigt overblik over energiteknikbranchen ved gennemførelse af en jobprofilanalyse. Metalindustriens Uddannelsesudvalg - som

har ansvaret for AMU uddannelserne inden for det klima-tekniske område (FKB 2708) - ønsker desuden at få klarlagt, om området er ajourført og korrekt efteruddannelsesdækket, siden de lovpligtige eftersyn af ventilationsanlæg trådte i kraft den 1. januar 2008. Et yderligere delmål for projektet er at definere et nyt grundlag for udvikling af arbejdsmarkedsuddannelser i en hensigtsmæssig uddannelsesstruktur inden for rammerne af FKB 2610 "Smedeteknisk område". Metalindustriens Uddannelsesudvalg ønsker desuden at få defineret en ny efteruddannelsesstruktur inden for det varmetekniske område (FKB 2709).

Analyse af fremtidige efteruddannelsesbehov indenfor mekanikerområdet

Formålet med analysen er, at undersøge kompetence- og uddannelsesbehov inden for mekanikerområdet (personvogne) med henblik på at skabe et nyt grundlag for udvikling af arbejdsmarkedsuddannelser i hensigtsmæssige uddannelsesstrukturer inden for rammen af FKB 2246 "Køretøjsområdet".

Analyse af behov for og anbefalinger til fremtidigt udbud af efteruddannelse på motorcykelområdet

Den overordnede intention med dette udviklings-/analysearbejde er at kortlægge motorcykelbranchens fremadrettede efteruddannelsesbehov og på denne baggrund vurdere muligheder for honorering af dette efteruddannelsesbehov i AMU-regi, med angivelse af en konkret strukturering og opbygning af et sådant efteruddannelsestilbud.

Analyse af karrosseriteknicke område ift. et uddannelses- og kompetencemæssigt perspektiv

Analysen har fokus på struktur, indhold, form og varighed af kurser i FKB 2235. Formålet er at få et opdateret billede af ændringer og variationer i jobfunktioner og arbejdsområder, herunder beskrive relevante jobprofiler, og disse set ift. behovet for efteruddannelse- og kompetenceudvikling, herunder også at afklare behov for tilpasninger i strukturen og udvikling af nye mål.

3. Udviklingstendenser inden for Industriens Fællesudvalgs brancheområder

Industriens fællesudvalg forventer at den samlede aktivitet på udvalgets AMU-kurser vil være stigende i 2013 sammenlignet med den foregående periode.

Arbejdets organisering

(FKB 2752 Arbejdets organisering ved produktion i industrien)

Globalisering og ny teknologi fordrer konstante ændringer i den måde hvorpå danske industrivirksomheder organiserer deres virke. Danske virksomheder er presset til at kunne udvikle de organisatoriske og ledelsesmæssige systemer hurtigere end nogensinde før. Virksomheder skal, med andre ord, være i stand til at være både højeffektive og innovative på en måde, der inddrager medarbejderne og sikrer dem mere ansvar og kompetence. Det stiller krav om fleksibilitet, dynamik, overblik og udvikling af de menneskelige ressourcer.

Kun gennem en fortsat styrkelse af det enkelte menneskes potentialer, samt en langt bredere forståelse af menneskets kompetencer er det muligt at skabe den udviklingskultur, der er nødvendig. Nøgleord er omstillingsevne, håndtering af produktivetsfilosofier, evne til at kunne samarbejde på tværs af kulturer og organisationer, udvikling af IT kompetencer, håndtering af ny teknologi og ikke mindst miljø og energibevidsthed.

Mange af de virksomheder, som traditionelt har brugt kurser fra FKB 2752, har i stort omfang flyttet deres produktion til andre lande. Den tilbageværende produktion er i høj grad initieret af mindre og mellemstore virksomheder. Disse har umiddelbart svært ved at anvende porteføljen af AMU uddannelser, som de bliver udbudt p.t. Overordnet set har udvalget udviklet kurser inden for FKB 2752, så de modsvarer de tilbageværende virksomhedernes behov. Udvalget har igangsat et udredningsarbejde, der har til formål at identificere behovet for efteruddannelse i arbejdsorganisering hos mindre og mellemstore virksomheder. Projektet skal undersøge måder at afvikle AMU-forløb, så kurserne bliver mere målrettet og relevante for at kunne matche uddannelsesbehovene. Gennem anvendelse af konkrete kurser i mindre og mellemstore virksomheder, skal undersøgelsen munde ud i vurderinger og anbefalinger til, hvordan mindre og mellemstore virksomheder også får muligheder for at anvende de konkrete kurser inden for de arbejdsorganisatoriske uddannelser. Det forventes, at dette leder frem til udvikling revision af nye kurser.

Udvalget har ligeledes iværksat en analyse af AMU-kursernes aktualitet med særlig fokus på innovativ produktion. Analysens hovedformål er at kortlægge, i hvilket omfang de AMU-kurser, der især er relevante for at operatørerne

understøtter en innovativ og effektiv produktion, vurderes optimalt at matche de kompetencekrav, der følger med udviklingen. Udover hovedformålet skal analysen også bidrage til at vurdere, om de arbejdsorganisatoriske AMU-kurser beskriver de generelle kompetencer tilstrækkeligt præcist, og om deres tilknytning til andre jobområder virker relevant, og på den måde forebygger misbrug af AMU-uddannelserne i form af virksomhedsintern oplæring eller gennemførelse af virksomhedsinterne udviklingsprojekter. Det forventes ligeledes, at dette leder frem til udvikling revision af nye kurser.

Elektronikindustri

(FKB 2233 Fremstilling af elektronikprodukter og FKB 2234 Fremstilling af hybride print)

Den internationale konkurrence har bevirket, at den danske elektronikindustri er blevet stærkt presset prismæssigt igennem en årrække. Man har derfor været nødt til at satse på andre konkurrenceparametre i form af kvalitet, fleksibilitet, leveringssikkerhed og hurtige reaktionstider. Disse parametre stiller alle store krav til produktionsmedarbejdernes kompetencer, og elektronikindustrien har derfor stort fokus på, at der både nu og i de kommende år er behov for meget kompetente og fleksible medarbejdere, der på et højt fagligt niveau kan varetage mange forskellige funktioner i en elektronikproduktion.

Der er inden for elektronikområdet iværksat en række analyse og udviklingsaktiviteter i 2011 og 2012, som stadig i gang. Det skønnes ikke, at der behov for at iværksætte yderligere aktiviteter i 2013.

Forsyningsområdet

(FKB 2686 Forsynings – og distributionssektorerne)

El-forsyningsbranchen har traditionelt kun i et meget begrænset omfang benyttet sig af AMU-uddannelser til uddannelse af branchens operatører, og der har i en årrække ikke eksisteret en FKB eller uddannelsesmål, som er særligt rettet mod denne branche. Men de senere års udvikling i elforsynings-branchen, som er præget af en øget liberalisering og international konkurrence samt nye arbejdsområder for net-selskaberne kombineret med en hastig teknologisk udvikling, har betydet, at der stilles større og flere krav til operatørernes kompetencer. Branchen forudsiger derfor også et stigende behov for AMU-uddannelser, og på denne baggrund blev FKB 2782 godkendt januar 2012.

Metalindustriel bearbejdning, robot og måleteknik

(FKB 2228 Metrologi i metalindustrien; FKB 2230 Pladebearbejdende metalindustri; FKB 2750 Betjening af industrirobotter for operatører

FKB 2787 Spåntagende metalindustri)

Metal- og maskinindustriens virksomheder fokuserer i stigende omfang på kvalitetsprodukter, som er mindre prisfølsomme, fordi de ofte tilfører kunden en yderligere merværdi end mere "almindelige" tilsvarende produkter. Virksomhedernes foretager flere investeringer i nye produktionsanlæg og måleudstyr (bl.a. 3D koordinatmålemaskiner) samt robotter til produktionsautomation. Endvidere er der i branchen også stigende fokus på sikkerhed, herunder maskindirektivets betydning i produktionen. Samlet set betyder disse udviklingstendenser, at kompetencekravene i metal- og maskinindustrien fortsat er stigende. Udvalget har i perioden 2011-12 udviklet et nyt AMU kursusprogram til den CNC spåntagende metalindustri samt nye kurser inden for robot, måleteknik, tegningsforståelse og CAD/CAM. Der er samtidig udviklet nye AMU-kursusstrukturer, som forventes i fuld drift primo 2013. Det forventes, at aktiviteten på den baggrund kan fastholdes.

Den nye kursusstruktur gør, at der er behov for at revidere en del af de eksisterende undervisningsmaterialer samt udvikle nye undervisningsmaterialer.

Montage-området samt produktion af køle/klimaanlæg

(FKB 2751 Produktion af køle- og klimaanlæg og FKB 2754 Montage af lettere industriprodukter)

Manuelt montagearbejde flytter i stigende omfang til udlandet. Den tilbageværende del af manuelt montagearbejde er karakteriseret ved, at den ofte er specialiseret inden for specifikke produkter/produktserier.

Kompetencekrav i forhold til betjening af automatiske montageanlæg, herunder robot-montage er af stigende betydning, da omfattende automatisering ofte er en forudsætning for at bevare montage-produktion i Danmark. IF har i 2012 ny-udviklet kurserne inden for FKB 2751, så de modsvarer de tilbageværende virksomhedernes behov.

Inden for FKB 2754 er hovedparten af kurserne faldet for 3-årsreglen sep. 2012. Udvalget har løbende drøftet den lave/manglende aktivitet og gennemfører ultimo 2012 en spørgeskemaundersøgelse blandt montagevirksomhederne med fokus på branchens fremadrettede AMU efteruddannelsesbehov. Det forventes, at dette giver behov for udvikling nye kurser til branchen.

Inden for vindmølleindustrien opleves stigende kompetencekrav i forhold til montage "on-site", dvs. montage i forbindelse med servicering af vindmøller i drift. Udvalget vurderer, at den identificerede udvikling giver behov for udvikling af nye AMU-kurser med tilhørende undervisningsmaterialer.

Overfladebehandlingsindustri

(FKB 2755 Overfladebehandling)

Overfladebehandlingsindustrien i Danmark konkurrerer på kvalitet kombineret med en konkurrencedygtig pris. Flere af branchens virksomheder peger på, at automatisering vil blive mere udbredt i fremtiden som en måde at sikre en forsat produktion i Danmark i en høj kvalitet. Endvidere er der flere virksomheder, som arbejder mere systematisk med lean som en strategi til at reducere produktionsomkostningerne og samtidig sikre en høj kvalitet i slutproduktet.

Hensynet til kvalitet og miljø gør, at der løbende introduceres nye malematerialer, som overfladebehandlerne skal have indsigt i. Samme udviklingstendens gør sig gældende i forhold til forbehandlingsprocesser.

Udvalget har gennemført en AMU analyse, som peger på, at flere virksomheder som følge af ovenstående udviklingstendenser forventer nye efteruddannelsesbehov inden for materialelære, betjening af fuldautomatiserede anlæg og vedligeholdelse af udstyr.

Plastindustri

(FKB 2756 Fremstilling af produkter i plast og FKB 2757 Plastsvejsning)

Plastindustrien i DK oplever massiv global konkurrence, og særligt termoplastindustrien/sprøjttestøbeindustrien med relativt få produktionsprocesser, som involverer høje faglige kompetencer, er truet af udflytning til lande med lavere løn- og produktionsomkostninger. Der vurderes således at være behov for at styrke operatørernes og de faglærte plastmageres kompetencer til i højere grad at bestride funktioner inden for mere avanceret plastproduktion hvor der arbejdes med nye materialer, som dels substituerer fx stål, og som i stigende udstrækning indtænker bioplastmaterialer.

Udvalget ønsker at igangsætte analysearbejde til afdækning af behov for AMU-kurser inden for anvendelse af nye plastmaterialer herunder substitution af kendte plastmaterialer og øvrige materialer.

Udvalget vurderer endvidere behov for revision af en række undervisningsmaterialer, så disse i større udstrækning bliver selvinstruerende og anvendelige i åbne læringsmiljøer

Postområdet

(FKB 2251 Postale produkter og processer).

FKB-området post er stadig kendetegnet ved en hastigt og kontinuerligt teknologisk udvikling. Dette både i forhold til selve håndteringen/behandlingen af produkterne og i forhold til markedet og produkterne. Som følge af postbranchens hastige markeds-mæssige, teknologiske og organisatoriske udvikling er der i branchen megen fokus på at videreudvikle nye produkter – som fx inden for særlige postrelaterede ydelser. Postal facility management forventes fortsat at være et vækstområde. Der er fortsat behov for at have særligt fokus på uddannelsesbehov på dette område. Industriens Fællesudvalg er i gang med en analyse, der har særligt fokus på udviklingstendenser inden for postal management, og som belyser kompetencekravene til de medarbejdere i AMU-målgruppen, som arbejder på området. Facility management i postbranchen har som overordnet mål at professionalisere arbejdsgangene, at standardisere og effektivisere opgaveløsninger og at give bedre kundeservice

Procesindustri

(FKB 2229 Produktion af fødevarer og nydelsesmidler; FKB 2784 Produktion af medicinalprodukter; FKB 2785 Produktion af non-food produkter; FKB 2786 Produktion og teknik i procesindustrien; FKB 2648 Laboratorieservice)

Kravene til operatørernes kompetence- og uddannelsesniveau er fortsat stigende som følge af bl.a. stigende anlægskompleksitet, avancerede SRO-systemer, vedvarende fokus på energioptimering og nye typer råvarer, øgede krav til dokumentation og sporbarhed (herunder analyser og målinger), hygiejne og kvalitet mv. Procesindustriens fremtid i Danmark er derfor fortsat i høj grad afhængig af veluddannet arbejdskraft.

Det er en stærk tendens inden for procesindustrien, at faggrænser mellem produktion, laboratorier og vedligehold/service "flyder sammen". Særligt skal nævnes en tendens til, at procesoperatører i stigende grad involveres i - eller selvstændigt løser - rutineprægede og typisk hyppigt forekommende service- og vedligeholdelsesopgaver.

Industriens Uddannelser afsluttede i 2010 en analyse af fremtidens jobprofiler i industrien i samarbejde. Analyse, som blev udarbejdet i samarbejde med analysefirmaet New Insight, viste, at en central forudsætning for at bevare og styrke bl.a. procesindustriel produktion i Danmark, er at der også fremadrettet er et tilstrækkeligt antal fagligt fleksible og specialiserede procesoperatører/medarbejdere. På den baggrund ønsker udvalget derfor at analysere de nye, specialiserede jobprofiler samt tilhørende kompetencekrav, som er under etablering i procesindustrien – herunder inden for fejlfinding/retning.

Med venlig hilsen

Jørgen Bo Nielsen
Industriens Fællesudvalg

Undervisningsministeriet
Kontor for arbejdsmarkedsuddannelser
Vester Voldgade 123
1552 København V

Forhåndsansmeldelse 2013

VEDHÆFTET DIGITAL ANSØGNING

9. oktober 2012

Redegørelse for arbejdsmarkedspolitiske bestemte behov for udviklingstiltag 2013

Den samlede uddannelsesaktivitet fra 2010 til 2011 er faldet med godt 60 %. Tallene for 1. kvartal 2012 viser, at den samlede uddannelsesaktivitet ligger på stort set samme niveau som for 1. kvartal 2011.

Efteruddannelsesudvalgets primære fokus er at efterkomme behovet for udvikling af kompetencer samt at synliggøre mulighederne for kompetenceudvikling via efteruddannelse i regi af arbejdsmarkedsuddannelser for både faglærte og ikke-faglærte medarbejdere, som er beskæftiget inden for Efteruddannelsesudvalgets brancheområder.

FKB 2248 Industrislagtning og forædling af kødprodukter

Udvikling af nye arbejdsmarkedsuddannelser

Aktiviteten inden for FKB 'Industrislagtning og forædling af kødprodukter' har de seneste år været stærkt faldende.

Udvalget har påbegyndt en opsplitning af længerevarende arbejdsmarkedsuddannelser inden for industrislagtning. Det er dels med henblik på en generel revision og opdatering af kompetencer, dels for at give en højere grad af fleksibilitet og målrettethed i udbuddet af uddannelsesforløb. Branchen har ønske om en tilsvarende snarlig revision og opsplitning af arbejdsmarkedsuddannelser inden for grundlæggende forædling af kødprodukter.

På baggrund af ovennævnte søger udvalget midler til udvikling af arbejdsmarkedsuddannelser med arbejdstitlerne:

- Industriel detailskæring
- Forædling i industrislagtning
- Kalkulation i forædling
- Emballering og etikettering af kødprodukter

FKB 2249 Detailforarbejdning og forædling af ferskvarer

Udvikling af nye arbejdsmarkedsuddannelser

Branchen mener ikke, at der for nuværende er behov for udvikling af nye arbejdsmarkedsuddannelser inden for området.

FKB 2647 Brød-, kage-, dessert- og konfekturfremstilling

Udvikling af nye arbejdsmarkedsuddannelser

Det samlede efteruddannelsesstilbud inden for bager- og konditorområdet er i 2011-2012 blevet nyudviklet og revideret. Det forventes at få en positiv effekt på uddannelsesaktiviteten fremover.

Bager- og konditorområdet er udfordret på både kvalitet og pris i forhold deres kerneprodukter. For ikke at blive udkonkurreret af dagligvarebutikker og tankstationers salg af brød m.m. må bagerier, i lighed med detailslagterbutikker, arbejde målrettet med kvalitets-, sortiments- og konceptudvikling og med nye forretningsformer, fx E-handel, for at fastholde og tiltrække kunder. Det er en udviklingstendens, som vil præge branchen og markedet i årene fremover og betyde efterspørgsel efter nye medarbejderkompetencer.

På baggrund af ovennævnte søger udvalget midler til udvikling af arbejdsmarkedsuddannelser med arbejdstitlerne:

- Storytelling for bagere
- E-handel med brød m.m.
- Bake-off for bagere

FKB 2689 Madfremstilling – restaurant, kantine og catering

Udvikling af nye arbejdsmarkedsuddannelser

Inden for 'Madfremstilling – restaurant, kantine og catering' efterspørges kompetencer i forhold til at kunne kombinere ernæring med kreativ og innovativ gastronomi i køkkener, der er med i mærkningsordningen for sunde retter på spisesteder.

Optimering af drift ved anvendelse af overproduktion samt den stigende fokus på sunde råvarer er grundlaget for behovet for udvikling af brancherelaterede uddannelser inden for ovennævnte emner/områder i 2013.

På baggrund af ovennævnte søger udvalget midler til udvikling af arbejdsmarkedsuddannelser med arbejdstitlerne:

- Det sunde valg på restauranter
- Linser og bønner i sunde retter
- Fuldkorn til hverdag og fest
- Ressourcekøkkenet
- Danske tapas
- Buffeter – store og små

FKB 2777 Reception, servering og service

Udvikling af nye arbejdsmarkedsuddannelser

Den teknologiske udvikling bevirker et behov for nye kompetencer inden for reception, servering og service. Implementering og anvendelsen af nye IT-medier og IT-medieplatforme på hoteller og restauranter stiller krav til medarbejdernes kompetencer i forhold til korrespondance, kommunikation og service i gæstebetjeningen.

Kundernes anvendelse af virksomhedens teknologiske redskaber ved for eksempel møder, konferencer eller blot som gæst, stiller også krav til medarbejdernes kompetencer i forhold til klargøring, vedligeholdelse og anvendelse af AV/IT-redskaberne samt rådgivning inden for og under anvendelsen.

Efteruddannelsesudvalget gennemførte analyse af begrebet service og værtskab inden for hotel- og restaurantområdet set i forhold til gæstebetjening. Analysen afdækkede behov for udvikling af kompetencer i forhold til at samarbejde om værtskab samt behovet for revidering af fælles kompetencebeskrivelse. De tilhørende arbejdsmarkedsrelevante kompetencer (TAK) ønskes revideret med henblik på, at medarbejderne inden for området kan opnå kompetence til at kunne samarbejde om og påtage sig værtskab.

På baggrund af ovennævnte søger udvalget midler til udvikling af arbejdsmarkedsuddannelser med arbejdstitlerne:

- Takt og tone i god kundebetjening
- Samarbejde bag gæstebetjeningen
- Samarbejde omkring værtskab i virksomheden
- Branchekorrespondance for receptionister
- Klargøring og vejledning i AV/IT-udstyr til møder og konference
- Klargøring af møde- og konferencelokaler

Samt:

Revision af FKB - TAK for værtskab

FKB 2257 Mad til grupper med varierede behov for ernæring

Udvikling af nye arbejdsmarkedsuddannelser

Der er inden for området stor fokus på råvarer, hvad angår såvel den produktionsmæssige anvendelse som råvarens ernæringsmæssige egenskaber. Fødevarestyrelsen har mere og mere fokus på grøn vækst og økologi i de offentlige køkkener. Målet om 60 % økologi i alle offentlige køkkener fra 2020 afstedkommer, at økologi skal være synligere i efteruddannelsesmålene inden for området, og der vil blive efterspurgt kompetencer inden for dette felt. Det offentlige måltid skal indeholde muligheder for 'grøn vækst' samtidig med, at det ernæringsmæssige udfoldes og matcher anbefalingerne i den danske institutionskost.

Der efterspørges kompetencer inden for viden om og produktion af mad med sunde egenskaber. Endvidere efterspørges kompetencer til utraditionel anvendelse af traditionelle råvarer samt til

innovativt at udvikle ernæringsrigtige og velsmagende måltider til brugergrupper med forskellige behov.

Mærkningsordninger i forbindelse med ernæringsrigtige måltider er meget i fokus i såvel restauranter og kantiner som inden for institutionskøkkenområdet. Der er således behov for at understøtte medarbejdernes kompetencer til innovativt at udvikle ernæringsrigtige og velsmagende måltider til forskellige brugergrupper ud fra et mærkningsordningskoncept.

Inden for området er fokus endvidere rettet mod madspild. Der er god økonomi i reducere af spildet. Reducering af madspild udfordres af kulturelle forventninger, sundhedsmæssige krav, politiske beslutninger og tekniske forhold vedr.- produktions-, distributions- og serveringssystemer.

På baggrund af ovennævnte søger udvalget midler til udvikling af arbejdsmarkedsuddannelser med arbejdstitlerne:

- Mad med sunde egenskaber
- Alt godt med fisk – i storkøkkener
- Kød som råvare i madproduktionen
- Sundere kager og desserter
- Indførelse af økologi i storkøkkener
- Økologi i den daglige madproduktion
- Råvaren i miljøvenlige og ernæringsrigtige storkøkkener
- Omlægning af madproduktion til økologi
- Reducering af madspild

Venlig hilsen

Efteruddannelsesudvalget for Køkken, Hotel, Restaurant, Bager, Konditor & Kødbranchen

Sinne Andersen
Sekretariatsleder

31. oktober 2012

csh/hka

Generel arbejdsmarkedspolitisk redegørelse for Industriens Fællesudvalg forerhvervs- og arbejdsmarkedsuddannelser, Metalindustriens Uddannelsesudvalg samt IF & MI Svejsning og fyringsteknik i regi af Industriens Uddannelser

Den fælles arbejdsmarkedspolitiske redegørelse beskriver generelle tendenser, projekter og initiativer, som går på tværs af efteruddannelsesudvalgene på industriens område, som er Industriens Fællesudvalg (IF), Metalindustriens Uddannelsesudvalg (MI) samt IF & MI Svejsning og fyringsteknik. Den generelle arbejdsmarkedspolitiske redegørelse supplerer de branchespecifikke arbejdsmarkedspolitiske redegørelser, som knytter sig til de AMU- mål, som udvalgene har udviklingsansvaret for.

1. Den arbejdsmarkedspolitiske udvikling på industriens område

1.1 Den generelle udvikling på industriens område

Mange danske industrivirksomheder, som er eksportrettede, satser i høj grad på at imødegå det globale konkurrencepres gennem kvalitetsprodukter i mindre serier, som er mindre prisfølsomme end masseproducerede standardprodukter. Flere og flere virksomheder på industriens område arbejder også med at tilbyde salg af serviceydelser i kombination med produkter.

Samtidig er det et nødvendigt fokus for de danske virksomheder løbende at arbejde med at nedbringe produktionsomkostningerne, så produkterne stadig er konkurrencedygtige, da mange markeder pga. den generelle usikkerhed i verdensøkonomien, er meget prisfølsomme.

1.2 Generelle kompetencebehov på industriens område

Den teknologiske- og arbejdsorganisatoriske udvikling hos industriens virksomheder betyder, at flere og flere af de faglærte medarbejdere får avancerede jobfunktioner, dvs. specialistfunktioner, ledelsesfunktioner eller andre typer af arbejde, hvor man dagligt skal forholde sig til komplicerede

problemstillinger¹. Tilsvarende udfordringer gælder også for de ufaglærte medarbejdergrupper. Det er vigtigt, at AMU-porteføljen inden for industriens område understøtter, at virksomhederne og medarbejderne finder det attraktivt at søge efteruddannelse i forhold til disse avancerede jobfunktioner.

Nogle af de områder, hvor der er brug for AMU- kurser til avancerede jobfunktioner er inden for håndtering af højteknologisk produktionsudstyr, automatisering, robotteknologi, sikkerhed, kvalitetsstyring, computerstyring samt service og vedligehold.

Nye materialer spiller en stor rolle inden for mange brancher. Nye materialer, som højner kvaliteten af slutproduktet og/eller reducerer miljøbelastningen af slutproduktet introduceres løbende inden for f.eks. plastindustrien, overfladebehandlingsindustrien, procesindustrien mm. Dette stiller krav om en løbende kompetenceudvikling af medarbejderne, så de kan håndtere de nye materialer på en optimal måde.

Arbejdsmarkedet på industriens område forventes at gennemgå omfattende demografiske forandringer i de kommende år. Industriens Uddannelser arbejder pt. med et analyseprojekt, der skal kortlægge nogle af de kompetencegab denne udvikling kan forventes at give samt komme med anbefalinger til, hvordan kompetencegabene kan afhjælpes gennem AMU uddannelsespakker. Det er et væsentligt fokusområde for udvalgene inden for industrien at sikre, at der udvikles de nødvendige uddannelsestiltag både i forhold til den demografiske udvikling og i forhold til generelle ændringer i jobfunktioner, som i mange brancher sker hurtigere og hurtigere.

Inden for industriens område er der flere små, specialiserede brancheområder, som oplever stigende problemer med at få dækket deres kompetencebehov via AMU systemet, dels pga. krav til særlige holdstørrelser, dels pga. mange aflysninger. Udvalgene inden for industriens område er opmærksom på denne problemstilling, da den kan være en barriere for at gøre AMU attraktiv for flere virksomheder.

1.3 Særlige kompetencebehov i forhold til energi og miljøteknologi

Inden for det energi- og miljøteknologiske område arbejder industriens ansatte inden for to felter:

¹ FORA-rapport (juni 2010). Erhvervsklynger, jobfunktioner og uddannelse – en prognosemodel for fremtidens erhvervsrettede uddannelser

- Fremstilling og vedligeholdelse af energi- og miljøteknologiske produkter og løsninger (cleantech)
- Reduktioner af energiforbrug og miljøbelastninger (forbedringsarbejde)

Industriens Uddannelser har i dag en række erhvervsuddannelser, hvor en del af de uddannede arbejder med fremstilling af cleantech produkter. Det drejer sig bl.a. om:

- energiteknikere, der arbejder med bl.a. solfangere og jordvarmeanlæg
- vindmølleoperatører som udformer og støber vingeprofiler samt monterer de elektriske og hydrauliske systemer i vindmøllerne
- industriteknikere, der laver CNC-programmer, stiller op og producerer alt fra energieffektive pumper til vingenav på bearbejdningsmaskiner
- procesoperatører, der styrer, regulerer og overvåger fremstilling af enzymer, som indgår i produktion af biobrændstoffer og miljøvenligt vaskepulver
- smede og svejsere, der fremstiller olieskimmere, vindmølletårne- og fundamenter m.m.
- overfladebehandlere, der sliber, sandblæser og vådlakerer stålkonstruktioner, der indgår i vindmøller og bølgekraftanlæg
- køleteknikere, der arbejder med køle-, klima- og varmepumpeanlæg
- industrioperatører, elektronikoperatører og et stort antal tillærte og ufaglærte operatører, som fremstiller alt fra miljøfiltre og kabler til brændsels- og solcelleanlæg
- Elektronikfagteknikere, som fokuserer på at reducere og optimere energiforbruget på elektronikprodukter.

Herudover har Industriens Uddannelser en række erhvervsuddannelser, hvor en del af de uddannede arbejder med serviceopgaver i relation til energi- og miljøteknologiske produkter. Det drejer sig bl.a. om:

- Mekanikere, der fejlfinder og servicerer el- og hybridbiler
- forsyningsoperatører, der arbejder med elforsyning til private og offentlige kunder
- automatikteknikere og andre reparatører, der arbejder med energioptimering på produktionsanlæg

Industriens Uddannelser forventer, at der som følge af den hastige teknologiske og markeds-mæssige udvikling inden for det energi- og miljøteknologiske område

fremadrettet vil komme nye efteruddannelsesbehov for de ovennævnte medarbejderprofiler.

Industriens Uddannelser stærke fokus på det energi- og miljøteknologiske område har i de seneste år resulteret i en række AMU kompetencepakker inden for energiteknik, vand- og afløbsinstallationer samt reparation, vedligeholdelsesteknik og energioptimering. Herudover har Industriens Uddannelser udviklet nye AMU kurser inden for energioptimering på automatiske anlæg, energiforbedringer- og beregninger i procesindustrien, ressourcestrømme og affaldshåndtering, vindenergianlæg og solenergianlæg

Det er forventningen at det energi- og miljøteknologiske område også i de kommende år vil aflede behov for udvikling af nye AMU-kurser og dertil hørende behov for udvikling af undervisningsmaterialer og faglærerkurser.

1.4 Arbejdet med uddannelsesstrukturer

Industriens Uddannelser har igennem de seneste år arbejdet systematisk med at analysere mulighederne for at udvikle flere AMU uddannelsesstrukturer. Som led i dette ansøgte Industriens Fællesudvalg (IF) og Metalindustriens Uddannelsesudvalg (MI) ved en tidligere ansøgningsrunde om midler til analyser af mulige AMU-uddannelsesstrukturer på tværs af IF og MI's uddannelsesportefølje. Udvalgene har netop gennemført den ene analyse, som vedrører CNC-området. Analysen har affødt en ny struktur samt en række nye og reviderede mål. Nu gennemføres også en analyse på elektronik området. Der er valgt at fokusere på tværgående uddannelsesstrukturer inden for både CNC- og elektronikområdet, som uddannelsesdækkes via flere FKB'er i regi af IF og MI.

Industriens Fællesudvalg har i den seneste ansøgningsrunde fået bevilliget midler til flere analyser, som bl.a. har til formål at kortlægge mulige uddannelsesstrukturer inden for de forskellige fagområder. Det drejer sig om analyser inden for arbejdets organisering ved produktion i industrien, proces non-food industri samt i forhold til postal facilitymanagement. Industriens Fællesudvalg forventer, at der som resultat af disse analyser fremadrettet vil blive udviklet nye AMU uddannelsesstrukturer inden for disse fagområder.

Inden for IF & MI Svejsning og fyringsteknik er der også igangsat en analyse, der sigter mod at udvikle nye uddannelsesstrukturer inden for det metalindustrielle område.

Metalindustriens Uddannelsesudvalg(MI) ønsker i den nuværende ansøgningsrunde at styrke mulighederne for kompetenceløft gennem uddannelsesstrukturer. Der skal udvikles nye uddannelsesstrukturer inden for forskellige fagområder, som vil gøre det lettere for brugere og interessenter at finde relevant erhvervsrettet efteruddannelse på MI's områder.

Medarbejdere og virksomheder har nu på industriens område et samlet overblik over alle AMU-mål via den nye portal (www.amukurs.dk), som blev lanceret i juni 2012. Med den nye portal er det nu nemt og overskueligt at finde de rigtige kurser. Det er også muligt at udskrive en kursuskalender målrettet virksomheden og den enkelte medarbejder. Tilmelding og søgning af tilskud fra kompetencefondene kan ske direkte fra portalen. Flere efteruddannelsesudvalg forventes at tilslutte sig portalen i 2013.

Opdeling af uddannelser i strukturer tilgodeser behov både i forhold til horisontal kompetenceudvikling (udvikling i forhold til nuværende job eller brancheskift) og i forhold til vertikal kompetenceudvikling (fra ufaglært til faglært). På amukurs.dk er kurserne udover kursusoversigter også samlet i særlige kursuspakker. I kursusoversigterne er AMU-kurserne samlet, så man kan:

- sammenligne kurserne inden for det samme område
- se sammenhænge og udvikling mellem kurserne
- se den rute gennem kurserne, der sætter den enkelte på rette kurs

Kursuspakkerne er sammensat for at gøre det lettere at målrette sin efteruddannelse. Pakkerne kan bruges, hvis man er:

- Ufaglært med brancheerfaring. Hvis man gerne vil opkvalificere sig til en bestemt jobprofil - eventuelt som led i en ordinær erhvervsuddannelse eller en GUV-plan
- Faglært, der har fået nye opgaver, hvor man bevæger sig uden for dit oprindelige faglige område. Her kan man eventuelt få et supplerende uddannelsesbevis
- Faglært, der skal specialiseres i en bestemt retning. Man skal måske i dybden inden for sit fag, eller man er på vej mod en videregående uddannelse

2. Analysebehov på industriens område

2.1 Industriens Fællesudvalg

Industriens Fællesudvalg har identificeret behov for igangsættelse af i alt to analyser:

Analyse af nye jobprofiler og kompetencekrav for procesoperatører.

Denne analyse knytter sig til FKB 2786 produktion og teknik i procesindustrien. Formålet med projektet er at kortlægge og analysere nye, specialiserede jobprofiler og tilhørende kompetencekrav for procesoperatører, som er under etablering inden for procesindustriel produktion. Herudover er formålet at afdække i hvilken grad detnuværende AMU udbud målrettet denne uddannelsesgruppe matcher de nye jobprofilers efteruddannelsesbehov. Endelig er det projektets formål at afdække eventuelle behov for at revidere eksisterende AMU uddannelser, alternativt udvikle nye, som kan indgå i et efteruddannelsesforløb (AMU-struktur) inden for området.

Analyse af kompetencebehov ved anvendelse af nye plastmaterialer

Denne analyse knytter sig til FKB 2756 Fremstilling af produkter i plast. Formålet med projektet er at undersøge, hvilke kompetencemæssige konsekvenser anvendelse af bioplast og substitution af stål med plast har for plastmagere og operatører i plastindustrien. På begge områder – bioplast og substitution af stål med plast – skal analysen vise, hvordan de forskellige fremstillingsprocesser på termoplast- og hærdeplastområdet påvirkes med henblik på at kunne pege på, om og i givet fald hvordan kravene til plastmageres og operatørers kompetencer bliver forandret.

2.2 Metalindustriens Uddannelsesudvalg

Metalindustriens Uddannelsesudvalg (MI) har identificeret behov for igangsættelse af i alt 4 analyser. Et vigtigt fokus i samtlige analyser i år er afdækning af virksomhedernes og medarbejdernes behov for sammenhængende AMU-uddannelsesstrukturer eller kompetencepakker.

Analyse af uddannelsesbehov indenfor det energitekniske område

Formålet med projektet er, at undersøge kompetence- og efteruddannelsesbehovet inden for energiteknikområdet med henblik på at skabe et kompetencemæssigt overblik over energiteknikbranchen ved gennemførelse af en jobprofilanalyse. Metalindustriens Uddannelsesudvalg - som

har ansvaret for AMU uddannelserne inden for det klima-tekniske område (FKB 2708) - ønsker desuden at få klarlagt, om området er ajourført og korrekt efteruddannelsesdækket, siden de lovpligtige eftersyn af ventilationsanlæg trådte i kraft den 1. januar 2008. Et yderligere delmål for projektet er at definere et nyt grundlag for udvikling af arbejdsmarkedsuddannelser i en hensigtsmæssig uddannelsesstruktur inden for rammerne af FKB 2610 "Smedeteknisk område". Metalindustriens Uddannelsesudvalg ønsker desuden at få defineret en ny efteruddannelsesstruktur inden for det varmetekniske område (FKB 2709).

Analyse af fremtidige efteruddannelsesbehov indenfor mekanikerområdet

Formålet med analysen er, at undersøge kompetence- og uddannelsesbehov inden for mekanikerområdet (personvogne) med henblik på at skabe et nyt grundlag for udvikling af arbejdsmarkedsuddannelser i hensigtsmæssige uddannelsesstrukturer inden for rammen af FKB 2246 "Køretøjsområdet".

Analyse af behov for og anbefalinger til fremtidigt udbud af efteruddannelse på motorcykelområdet

Den overordnede intention med dette udviklings-/analysearbejde er at kortlægge motorcykelbranchens fremadrettede efteruddannelsesbehov og på denne baggrund vurdere muligheder for honorering af dette efteruddannelsesbehov i AMU-regi, med angivelse af en konkret strukturering og opbygning af et sådant efteruddannelsesstilbud.

Analyse af karrosseriteknisk område ift. et uddannelses- og kompetencemæssigt perspektiv

Analysen har fokus på struktur, indhold, form og varighed af kurser i FKB 2235. Formålet er at få et opdateret billede af ændringer og variationer i jobfunktioner og arbejdsområder, herunder beskrive relevante jobprofiler, og disse set ift. behovet for efteruddannelse- og kompetenceudvikling, herunder også at afklare behov for tilpasninger i strukturen og udvikling af nye mål.

3. Udviklingstendenser inden for Metalindustriens Uddannelsesudvalgsbrancheområder

Metalindustriens Uddannelsesudvalg (MI) forventer, at den samlede aktivitet på udvalgets AMU-kurser vil være uændret i 2013 sammenlignet med den foregående periode.

Smedeteknisk område (FKB 2610)

Smedeområdet bliver i stigende omfang omfattet af både danske og europæiske certificeringsordninger vedrørende diverse sikkerhedsmæssige faktorer i forbindelse med især arbejdsopgaver, der omfatter bygningsstål. Udvalget har allerede påbegyndt et strukturarbejde på efteruddannelsesområdet med en analyse i bevillingen 2012-13. Imidlertid kan udvalget allerede nu se, at der bliver behov for en yderligere opkvalificering af smedeområdets medarbejdere – især for dem der er ansat i virksomheder, der er underleverandører til byggebranchen. Strukturændringerne er også begrundet i udvalgets ønske om at gøre FKB 2610 mere attraktiv for virksomhederne med yderligere efteruddannelsesstilbud, der tilgodeser de kommende certificeringskrav. På Oliefyrersområdet gælder det, at Oliefyrersbranchen er dækket tilstrækkeligt ind med både aktuelle efteruddannelsesaktiviteter og undervisningsmaterialer. Imidlertid er hele oliebranchen under politisk pres med en beslutning fra Folketinget om en fremtidig udfasning af olie som opvarmningsform. For at sikre at efteruddannelsesaktiviteterne didaktisk lever op til de skærpede miljømæssige krav, ønsker udvalget at samle lærerne fra skolerne til et faglærermøde. I forhold til 2012 forventes aktiviteten i 2013 at være uændret.

De maritime håndværksfag (FKB 2239)

Den danske bådebyggeruddannelse er kompetencemæssigt meget fragmenteret. Især de mange materialetyper som mindre lyst- og erhvervsfartøjer er fremstillet af, gør de kompetencemæssige krav meget omfattende. I forhold til 2012 forventes aktiviteten i 2013 at være uændret.

Opbygning og drift af offshore installationer (FKB 2263)

Udvalget har netop fået gennemført en analyse på det maritime område som viser vækst for de virksomheder, der beskæftiger sig med indvinding af olie- og gas samt vindmølleområdet. Analysen viste desuden, at en stor del af de medarbejdere, som er beskæftiget inden for offshore branchen, rent fysisk er

placeret "onshore" hos et meget stort antal underleverandører. For at sikre det samlede kompetencemæssige behov har udvalget tidligere udviklet et antal nye uddannelsesmål. Udvalget ønsker at sikre undervisningskvaliteten ved, at der udvikles aktuelle undervisningsmaterialer, som kan anvendes af skolen (EUC Vest). I forhold til 2012 forventes aktiviteten i 2013 at være uændret.

Udvikling og produktion til digital media (FKB 2203)

Udvikling og produktion til digitale media er præget af og følger nøje udviklingen i branchen, både i Danmark og internationalt. Udvikling i udstyr og teknologier på området vil betyde en tilsvarende udvikling af de kvalifikationer, den enkelte medarbejder på digital medias område skal være i besiddelse af. Der er behov for både specialistviden og bred viden på området. De stigende krav til virksomhederne har været årsagen til, at branchen nu har fået mulighed for at efteruddanne sig gennem AMU-systemet. For knap et år siden blev der for første gang udviklet efteruddannelse til branchen. Branchen er vant til at have selv lærte medarbejdere og medarbejdere, som på anden vis har fået en specialiseret viden inden for området. Som konsekvens af den ny FKB skal der udvikles flere uddannelsesmål bl.a. indenfor 3D-modeller, brugerstyret animationer osv. I forhold til 2012 forventes aktiviteten i 2013 at være stigende.

Data- og kommunikationstekniske område (FKB 2259)

I forhold til 2012 forventes aktiviteten i 2013 at være uændret.

Den stigende anvendelse af nye teknologier gør, at der stilles store krav til medarbejderne indenfor data området.

Behovet for at være på, uanset hvor man befinder sig, er støt stigende. Vi ser derfor et øget udbud og salg af transportable enheder, som tablets og smartphones, hvilket bl.a. medfører et øget krav til trådløse WIFI-netværk. Ofte er en person på nettet med både en smartphone, en tablet og en bærbar computer. Vi vil derfor se store satsninger og investeringer på trådløse WIFI-løsninger, og der vil være en løbende udvikling af teknologierne.

Der vil ligeledes være et øget behov for mobile bredbåndsløsninger, der giver brugerne hurtige forbindelser til internettet m.v., uanset hvor de befinder sig.

Behovet for trådløse løsninger er ligeledes voksende. App- begrebet ser ud til for alvor at have slået sig fast. Der har i mange år været tradition for at programmerne/applikationer til computerne er vokset i størrelse, funktionalitet, kompleksitet og behovet for computere med flere ressourcer. Med

Apps er tendensen mere at fokusere på enkelthed og god funktionalitet. Det samme gør sig gældende for styresystemet.

Elektronik- og svagstrømstekniske område (FKB 2252)

I forhold til foregående år forventes aktiviteten i 2013 at være uændret. Der er inden for dette område behov for udvikling af uddannelsesmål, der giver deltageren mulighed for en teknologisk opdatering inden for datakommunikation, mikroprocessorteknik (programmering), kommunikation. Endvidere skal der som konsekvens af den ny FKB for området gennemføres revision/udvikling af en række uddannelsesmål.

Endvidere forventes det, at den teknologiske udvikling inden for energi- og miljøområdet samt velfærdsteknologi vil indgå i udviklingen af uddannelsesmål til disse områder.

Der er angivet arbejdstitler eller hvilke kurser, der er grundlag for anmeldelsen. Der skal i forbindelse med udviklingen også ses på, hvordan der inden for området kan sammensættes kompetencepakker til opkvalificering og i givet fald, hvor der mangler udvikling af kurser.

Automatik- og procesteknisk område (FKB 2603)

I forhold til foregående år forventes aktiviteten i 2013 at være uændret. Der er for automatikområdet en udvikling med stigende kompleksitet på de enkelte automatiske procesanlæg. Der stilles således stadig stigende krav til både bredden og specialiseringen i de kompetencer, som er nødvendige for at kunne foretage de fornødne opsætninger, service og vedligeholdelsesarbejder, fejlretning og fejlsøgning på energi- og produktionstekniske anlæg. Der vil derfor blive set på, hvordan der inden for området kan sammensættes kompetencepakker til opkvalificering.

Der forventes en udvikling af uddannelsesmål inden for automatikområdet rettet mod udvikling af uddannelsesmål inden for anvendelsen af industrielle kommunikationsmedier og industrirobotter.

Endvidere forventes det, at den teknologiske udvikling inden for energi og miljøområdet samt velfærdsteknologi vil medføre behov for udvikling af uddannelsesmål til disse områder. Udviklingsopgaverne vil have udgangspunkt i gennemført analyse af efteruddannelsesbehov inden for automatik og procestekniske område.

Teknisk dokumentation i industriel produktion (FKB 2779)

I forhold til foregående år forventes aktiviteten i 2013 at være uændret.

Teknisk designområdet er et område, hvor den teknologiske udvikling i forhold til de tekniske designere og assistenters IT-baserede arbejdsredskaber, særlig de helt centrale CAD-programmer, udvikler sig løbende og dermed også målgruppens behov for opdatering af kompetencer/efteruddannelse på dette område. Der ses også et behov for udvikling af uddannelser inden for kvalitetssikring, planlægning, projektstyring og teknisk dokumentation.

GPS (Geometrisk Produkt Specifikation) og GIS (Geometrisk informations system) forventes i de kommende år at fylde stadig mere i forhold til teknisk designeres arbejdsopgaver. Der forventes ligeledes stigende krav til den tekniske dokumentation i forbindelse med kvalitetssikring og sporbarhed af produkter. Det forudses, at der inden for dette område bliver behov for udvikling af uddannelsesmål, der giver deltageren mulighed for en opdatering af kompetencer inden for kvalitetssikring, konstruktion og udarbejdelse af den tekniske dokumentation ved anvendelsen af CAD programmer. Samt evt. udvikling af uddannelsesmål inden for GPS(Geometrisk Produkt Specifikation) og GIS (Geografisk Informations System) og det digitale byggeri.

Cykel-, knallert- og motorcykeltekniske område (FKB 2201)

Brugerforventninger til special- og individuelt tilpassede produkter kan forventes at blive øget, hvorfor der forventes et stigende behov for at kunne tilpasse cykler og motorcykler individuelt til kunderne. Interessen for både el-cykler og el-scootere er stigende, hvilket må forventes at afstedkomme nye faglige kompetencebehov for cykel- og motorcykelmekanikeren. Cykelbranchens uddannelsesbehov vil væsentligst udvikles inden for teknisk service og kundefastholdelse. Airbags til motorcykler er på vej, såvel som anvendelse af LED-lys, som forudsætter nyt styringssystem. Generelt er udviklingen inden for elektrificering på motorcykler tiltagende. Nye kompetencebehov må derfor forventes at opstå inden for en række af disse områder. Virksomhederne i branchen er karakteriseret ved både mange små og mere specialiserede værksteder, hvor man ud over reparation og serviceeftersyn kan købeudstyr. De små værksteder skal typisk selv varetage flere funktionsområder, hvorfor der er stigende efterspørgsel på kompetencer inden for økonomi/økonomistyring, lagerstyring og salg. I forhold til 2012 forventes aktiviteten i 2013 at være uændret.

Karosseritekniske område (FKB 2235)

Branchen er påvirket af den fagteknologiske udvikling dels på materialesiden dels i forhold til den øgede elektronikanvendelse i biler. Den nyere vognpark er karakteriseret ved avanceret integration af elektronik i en række af bilernes funktioner, som spiller en rolle ved opretning eller ombygning af køretøjer. Ligeledes nødvendiggør udviklingen inden for el-biler et stigende behov for det sikkerhedsmæssige ift. el-bilernes stærkstrøms-batterier.

Udviklingstendensen er også, at der inden for et par år vil blive bygget flere bildele og hele biler med kompositte materialer, hvor fx kulfiber er det nyeste kompositmateriale, hvilket vil stille krav om at kunne udføre reparationer på biler i de nye materialer. I forhold til 2012 forventes aktiviteten i 2013 at være stigende.

Entrepreneur- og Landbrugstekniske område (FKB 2241)

Landbrugets større bedrifter stiller krav til maskiner med større kapacitet, flere funktioner og en øget præcision i det daglige, og det driver maskinproducenterne til at indarbejde ny teknologi og udvikle nye og mere rationelle maskiner. Den generelle udviklingstendens er, at mange trivielle og koncentrationskrævende funktioner i landbrugsmaskinerne bliver overtaget af computere og hydrauliksystemer. Hertil kommer, at hydraulik i stigende grad i de kommende år vil blive erstattet af el-drevne systemer. I forhold til 2012 forventes aktiviteten i 2013 at være uændret.

Køretøjsområdet (FKB 2246)

Tendensen om øget specialisering på grund af udviklingen inden for materialeteknologi, miljørigtig energiforsyning samt øget brug af elektroniske komponenter forventes at fortsætte, især hvad angår anvendelse af elektronik for at øge sikkerheden i bilerne. Der sker stadig en øget specialisering inden for de enkelte bilmærker inden for personvogne. Forhandleren står for serviceeftersyn, eftersalg og reparation. Udviklingen i branchen er påvirket af løbende ændringer i regulativer inden for sikkerhed og miljø samt udviklingen inden for internationale certificeringer, som i stigende grad er et krav til de specialiserede forhandlere, der tilbyder total løsninger til kunderne. I forhold til foregående år forventes aktiviteten i 2013 at være stigende.

Flyteknisk område (FKB 2604)

I forhold til foregående år forventes aktiviteten i 2013 at være faldende.

Branchen er fortsat inde i en nedgangsperiode, som ikke automatisk medfører større aktivitet inden for efteruddannelsen. Mulighed for omskoling til forskellige flytyper er stadig realistisk. Der er derfor stadig behov for løbende efteruddannelse i branchen. Der er behov for nye kurser i nye teknologier, som følge af nye flytyper. Der forventes behov for udvikling af 2 nye uddannelsesmål samt læreruddannelse til 2 mål.

Teater-, udstillings og eventområdet (FKB 2255)

Teater, udstilling og eventområdene har stor interesse for rigning, da der er fokus på større og større sikkerhed i oplevelsesindustrien, også i og med at udstyr og sceneopstillinger bliver større og mere avancerede. Udvalget har i forbindelse med ny FKB udviklet en kursusrække i AMU til branchens medarbejdere og virksomheder, tidligere har rigtige kvalifikationer kun kunne erhverves gennem branchens erhvervsuddannelse eller i udlandet.

Teater-, udstillings-, og eventområdet har et stort samspil med virksomheder i specielt de nordiske lande, og branchen følger nøje den internationale udvikling. Udvikling i udstyr og teknologi på området følger udviklingen på markedet generelt og indarbejdes i de nye arbejdsmarkedsuddannelser.

Branchen består af mindre virksomheder, som ikke er så uddannelsesvante, og udvalget forventer, at markedsføring og oplysning om de nye kurser i forskellige netværk og organisationer samt den nye amukurs.dk platform vil få interessen og aktiviteten på efteruddannelseskurserne til at stige jævnt. Desuden har toneangivende virksomheder inden for udstilling og event indmeldt sig i en brancheforening, hvilket på sigt vil være med til at øge kendskabet til branchens efteruddannelser samt fordelene ved at have uddannet personale i virksomheden. Med baggrund i at FKB'en er ny, og at kursusudbuddet i 2012 har været minimalt, forventer udvalget en stigende aktivitet på denne FKB.

På grund af branchens følsomhed overfor konjunkturerne og for teatrenes vedkommende afhængighed af statens tilskud, ansættes flere medarbejdere som timelønnede eller freelancere, men branchen meddeler, at de løbende har brug for efteruddannelse.

Guld- og sølvsmedeområdet (FKB 2606)

Udviklingen i branchen går stadig i retning af, at produktionen flyttes til udlandet. Guld- og sølvsmed arbejder derfor i højere grad med målrettet unikproduktion, prototyper og kvalitetssikring af internationalt producerede produkter. Faget arbejder også med at øge deres produktivitet, hvorfor mere

avanceret teknologi i form af eks. CAD/CAM benyttes i større udstrækning i branchen.

Branchen er delt op i 2 typer af virksomheder. Den 1. type virksomheder er større nationale og internationale produktionsvirksomheder med tilknyttede danske guldsmede, som distributionsled. Mange af disse virksomheder er ordreproducerende og producerer ikke til lager, hvilket betyder, at en tilbageholdenhed hos kunderne mærkes i produktionen med det samme. Den 2. type er mindre selvstændige virksomheder, som omfatter udvikling, produktion, marketing og salg. De store guld- og sølvproducenter har som sagt over de senest år flyttet megen produktion til udlandet, hvilket betyder, at branchen i Danmark præges af mindre håndværksbaserede virksomheder.

Branchen er fortsat præget af krisetider og de meget høje guldpriser, hvorfor branchen har tilpasset produktionen efter markedet. AMU aktiviteten i 2013 vil derfor bære præg af den tilpassede aktivitet. Aktiviteten vurderes ud fra de fortsatte krisetendenser og kvartalsaktiviteten for 2012 at være faldende. Behovet for efteruddannelse i branchen vil primært ligge på IT/3D modeltegning og specialiserede håndværksmæssige guldsmedeteknikker.

Vedligehold af produktionsudstyr i metalindustrien (FKB 2231)

I forhold til foregående år forventes aktiviteten i 2013 at være uændret. Selvom finanskrisens efterdønninger stadig kan mærkes i metalindustriens virksomheder, og der mange steder er "skåret helt ind til benet", erkendes det også, at produktivitetsudvikling og systematisk vedligehold med kontinuerlig overvågning af virksomhedernes produktionsanlæg og tekniske installationers ydeevne, samt en proaktiv opretholdelse af sikkerhedsmæssig- og miljømæssig integritet, går hånd i hånd. Denne opgave skal også i de kommende år løses i et tæt samarbejde med driftsteams og ingeniører inden for forskellige områder i industrien og vil omfatte arbejdsopgaver, som går ud på at:

- varetage teknisk support og problemløsning
- varetage driftssikkerhed og integritet for anlæggets hardware og udstyr
- varetage og overvåge budgetter
- deltage i projektering af nye anlæg, konstruktion og forbedringer
- varetage initiativer inden for sund- og sikkerhed
- udarbejde og varetage udbedringsplaner

Arbejdet inden for jobområdet forudsætter derfor også fortsat viden og kvalifikationer om systematisk vedligehold, ressource og miljøoptimering, brug af IT systemer samt til specifikke områders relevante gældende arbejdsmiljø

regler. Metalindustriens Uddannelsesudvalg har med uddannelsesmålene i FKB 2231 det efteruddannelsesmæssige beredskab, vi i 2013 får brug for.

Maskin- og værktøjsområdet (FKB 2244)

AMU efteruddannelsesaktiviteten inden for maskin- og værktøjsområdet, forventes at stige i 2013. Vores vurdering bygger på flere faktorer.

1. For det første foreligger der ved årets begyndelse en moderniseret og (stort set) ajourført efteruddannelsesrække inden for både CNC, CAD, CAM og metrologiområdet, som i høj grad afspejler og matcher metalindustriens behov.
2. For det andet er der i disse AMU uddannelser, en strukturel faglig progression med Industriens Fællesudvalgs efteruddannelsesstilbud i FKB 2787 og 2228, som hele dette revisions- og udviklings arbejde er gennemført og koordineret med.
3. For det tredje, sammensættes der p.t. - med disse nye efteruddannelsesmål som grundlag - særlige "AMU pakker" målrettet virksomheder og medarbejdere.
4. For det fjerde, forventer vi, at anvendelsen af den nye IU udviklede portal amukurs.dk for alvor "slår igennem". Her er det for både virksomheder og medarbejdere, let og enkelt at få et hurtigt overblik over de aktuelle efteruddannelseskurser.
5. Endelig forventer vi med et separat udbud på værktøjsområdet, at efteruddannelsesstilbuddet på værktøjsmager og værktøjstekniker området, vinder større udbredelse.

Men udviklingen står ikke stille. I 2013 vil der, i et koordineret samarbejde med Industriens Fællesudvalg, være brug for at supplere ovennævnte arbejde og resultater, med udvikling af AMU-mål inden for 3K måling, CNC bearbejdning, samt AMU-mål indenfor CE mærkning af konstruktions komponenter efter standarden EN1090 som er lovpligtig fra 1.juli 2014. Derudover er der behov for udvikling af undervisningsmaterialer til både CNC, CAD, CAM og metrologiområdet samt faglæreruddannelse inden for automations- og robotintegreret produktion.

Låseteknik, mekanisk indbrudssikringsanlæg (FKB 2247)

AMU efteruddannelsesaktiviteten inden for låseteknik, mekanisk indbrudssikring

forventes at være uændret i 2013. For at få et billede af branchens udvikling samt klarhed og struktur på fremtidig udvikling har Metalindustriens uddannelsesudvalg søgt og nu fået bevilget gennemført en analyse på området. Denne analyse - som vi har resultatet af i 2. kvartal 2013 - tager udgangspunkt i sikringsområdets kompetenceområder for låsesmede, således at der i regi af den nye FKB på det låse- og sikringstekniske område, kan udvikles efteruddannelse for låsesmede, med henblik på hele området for montage og fejlfinding på sikringsanlæg.

Efteruddannelserne i den FKB, som metalindustriens uddannelsesudvalg fik godkendt i april måned 2012 - og som fortrinsvis var hentet fra området maskiner og værktøj i FKB 2244 - er også her i 2012 blevet revideret og ny-godkendt. For at imødekomme resultaterne af analysen så dynamisk og hurtigt som muligt, forhånds anmeldes udviklingen af et AMU uddannelsesmål i mekanisk sikring og et tilhørende undervisningsmateriale.

Køleteknisk område (FKB 2707)

Gennem de seneste 10-15 år er forskning og udvikling om anvendelse af naturlige kølemidler i køletekniske applikationer gradvist blevet intensiveret. Danmark har været på forkant med udviklingen, hvilket har resulteret i en dansk førerposition på dette køletekniske område. Forskning og udvikling var i første omgang drevet af universiteter og institutter, men i de seneste år har mange køletekniske virksomheder rundt omkring i Europa gennemført omfattende udviklingsaktiviteter.

Forskning og udvikling indenfor naturlige kølemidler har været støttet af både nationale og internationale offentlige udviklingsprogrammer, men med meget forskellig intensivitet. Formålet med udviklingsarbejdet har været at udvikle nye kølesystemer baseret på naturlige kølemidler til forskellige applikationsområder. De hidtil gennemførte projekter på området har primært fokuseret på reduktion af energiforbrug. Arbejdet har koncentreret sig om udviklingen af komponenter (kompressorer, varmevekslere og ventiler) samt anlæg og systemer, men der har også været fokuseret på udvikling af fundamentale data for kølemidler og materialer samt beregningsværktøjer.

Der foreligger på nuværende tidspunkt ingen afgørende gennembrud på området og dermed heller ikke en klar strategi om brugen af kølemidler. Især fordi de forskellige kølemidler alle rummer både fordele og ulemper eller mere eller mindre oplagte anvendelsesmuligheder. Fælles for udviklingen er

naturligvis stor og afgørende fokus på, at de nye systemer skal være konkurrencedygtige på investeringsomkostninger og driftsomkostninger (herunder energiforbrug).

Metalindustriens Uddannelsesudvalg følger udviklingen, og det er vores vurdering, at AMU systemet pt. dækker det efteruddannelsestilbud, som kølebranchen måtte efterspørge. Vi har derfor p.t. intet behov for at forhåndsanmelde ændring i FKB, nye AMU uddannelser, undervisningsmaterialer eller faglæreruddannelse på området.

Klimateknisk område (FKB 2708)

AMU efteruddannelsesaktiviteten inden for det Klimatekniske område, forventes at være uændret i 2013. De lovpligtige eftersyn af ventilationsanlæg som trådte i kraft 1. januar 2008, afføder fortsat en stor efteruddannelses aktivitet (10 årselever) for medarbejdere i klima og ventilations branchens virksomheder. Loven betyder nemlig, at alle ventilation og klimaanlæg fra 5 kW og opefter skal efterses/gennemgås hvert 5. år – og det er rigtig mange anlæg. Indfasningen tager 5. år startende med anlæg i bygninger med et areal >8000 m² herefter bygninger med faldende arealstørrelse således, at det sidste anlæg er eftersat her ved udgangen af 2012 – men så starter det hele forfra.

Ventilationsbranchen og dens medarbejdere har løbende behov for at kunne udvide deres kompetencer, og da DANAK - som en naturlig opfølgning på Bekendtgørelse om eftersyn af ventilations- og klimaanlæg i bygninger i medfør af lov om fremme af energibesparelser i bygninger – nu kræver, at ventilationsmontøren har et dokumenteret kendskab til mindre køleanlæg og køleflader i ventilationsanlæg, så han ved gennemgang af ventilationsanlægget, kan aflæse måledata og tolke måleresultaterne, så der efter indberetning, kan rådgives om mulige energibesparelser til kunderne, skal Metalindustriens Uddannelsesudvalg hermed forhåndsanmelde udviklingen af et nyt AMU-mål med tilhørende undervisningsmateriale.

Varmeteknisk område (fyrede anlæg) (FKB 2709)

AMU efteruddannelsesaktiviteten inden for det varmetekniske område (fyrede) anlæg forventes at være uændret i 2013. Med den stadig stigende fokus på energi og miljørigtige løsninger inden for det varmetekniske område er det Metalindustriens Uddannelsesudvalgs vurdering, at der i 2013 er brug for en større revision af efteruddannelsesprogrammet på området.

Især efter omlægning fra olie til gasfyring efterspørger virksomheder og kursister kompetenceudvikling på det gastekniske område. De nye certifikatbestemmelser og regler herom er også nu fuldt implementeret og skal derfor efterleves ude i virksomhederne. Omlægningen betyder også, at deltagerne efter endt uddannelse skal godkendes af Sikkerhedsstyrelsen til at foretage indgreb i sikkerhedsudstyret og genindkobling.

Omlægningen betyder til gengæld også, at kedelpassere, der har gennemført uddannelsen vil have kvalifikationer, der giver direkte adgang til Gasteknik, større kedelanlæg, drift og vedligeholdelse. Undervisningsmaterialerne inden for både kedelpasser og inden for klima- og ventilationsteknik har sammen med revisionen af AMU målene behov for en gennemgribende ajourføring i forhold til teknologisk udvikling, ny lovgivning, lovpligtige eftersyn og branchens uddannelseskrav.

Med venlig hilsen

Morten Ørnsholt
 Sekretariatschef, Metalindustriens uddannelsesudvalg (MI)

Ansøgning om udviklingsmidler - redegørelse 2013/14

Redegørelse for det arbejdsmarkedspolitiske bestemte behov

Gartnerområdet

Mejeri- og Jordbrugets Efteruddannelsesudvalg er pt. i gang med analyse om grøn omstilling inden for landbrug og gartnerier – et kompetenceanliggende, jf. bevilling af 8. maj 2012, pulje EU AMUK6483 MJE udvikling af udd.og lærerudd.2012, projektnummer 128759

Udvalget forventer, at analysen vil vise at der inden for gartnerområdet er behov for udvikling af nye arbejdsmarkedsuddannelser inden for miljøteknologi, der bl.a. medfører reduktion af energi, vand, næringsstoffer og pesticider

Delprøverne inden for væksthuse- og produktionsgartnerområdet, der fører frem til erhvervelse af sprøjtecertifikat, skal tilsvarende tidligere år revideres.

Landbrugsområdet:

Mejeri- og Jordbrugets Efteruddannelsesudvalg er pt. i gang med analyse om grøn omstilling inden for landbrug og gartnerier, jf. ovenstående.

Udvalget forventer at analysen vil vise at der inden for landbrugsområdet er behov for udvikling af nye arbejdsmarkedsuddannelser inden for miljøteknologi, der medfører reduktion af energi, næringsstoffer og pesticider samt reduktion af emission og klimagasser.

Mejeri- og Jordbrugets Efteruddannelsesudvalg er pt. med i TUP-projektet: Flere faglærte via IKV og AMU i bygge-anlæg og virksomheder med dyrehold, Projektnummer 129424. En del af projektet omfatter udarbejdelse af anbefalinger til sammensættelse af AMU-kompetenceforløb, herunder afdækning af hvilke områder/kompetencer, der er behov for at udvikle AMU-kurser.

Udvalget forventer at projektet vil vise, at der er behov for udvikling af enkelte kurser inden for husdyrhold, grundlæggende.

Delprøverne inden for landbrugsområdet, der fører frem til erhvervelse af sprøjtecertifikat, skal tilsvarende tidligere år revideres.

Dyrepasserområdet:

Der er et behov for uddannelse inden for udarbejdelse af pasningsvejledning. Da mange dyrehandlere er ”praktisk orienteret”, har de behov for uddannelse i, hvordan en pasningsvejledning bygges op, samt hvordan den bliver læsevenlig og overholder lovkravene samtidig. Dyrehandlere skal fremover udlevere pasningsvejledning ved salg af dyr.

Der er behov for revision af et par eksisterende uddannelser bl.a. hestens fordøjelse og fodring, hvor der skal mere fokus på fodring med henblik på at forbedre hestens trivsel. Kurset formidling og kundebetjening i dyrehandler skal ændres så indholdet omkring pasningsvejledning lægges i en ny uddannelse, jf. ovenstående.

Der findes ikke i dag tilstrækkelig og sammenfattende undervisningsmateriale tilegnet AMU-målgruppen til brug for undervisningen i en række AMU-kurser inden for dyrepasserområdet. Der er derfor behov for at få udviklet undervisningsmateriale til flere af disse kurser.

Der forefindes p.t. ikke andet undervisningsmateriale tilegnet AMU-målgruppen til de kurser, hvor der søges om revision eller udvikling af nye kompendier

Skovbrugsområdet

Der er et behov for revideret og udviklet undervisningsmateriale til AMU-uddannelser for AMU-målgruppen inden for formidling og oplevelser samt naturtyper.

Der forefindes p.t. ikke andet undervisningsmateriale tilegnet AMU-målgruppen til de kurser, hvor der søges om revision eller udvikling af nye kompendier.

Delprøverne inden for skovbrugsområdet, der fører frem til erhvervelse af sprøjtecertifikat, skal tilsvarende tidligere år revideres.

Vi forventer en stagnerende amu-aktivitet.

Anlægsgartnerområdet

Udvalget oplever fortsat tilgang til faget, hvilket giver behov for grund- og efteruddannelse for de mange medarbejdere, der starter, eller er i faget, som ufaglærte uden fastlagte uddannelsesforløb.

Udvalget oplever endvidere fortsat vækst i ønsker om længerevarende strukturerede uddannelsesforløb i kommuner og kirkegårde, som ønsker deres medarbejdere fagligt opkvalificeret. Der er således også sket en stor vækst i indgåede GVU aftaler de seneste år.

Skolerne og udvalget får fortsat indmeldinger om nye efteruddannelsesbehov inden for anlægsgartnerområdet.

Udvalget arbejder på, at udvikle en række uddannelsesstrukturer inden for området, således at der bliver en klar "grøn linje" i kursustitler og indhold fremover.

Udvalgets indsats i de kommende år vil rette sig mod:

- Fastholdelse og udbredelse af de længerevarende voksenuddannelsesforløb (uddannelsesstrukturer) der gennemføres inden for AMU aktiviteten, samt muligheden af at kombinere efteruddannelse med erhvervsuddannelsesmuligheden for voksne, bl.a. via GVU.
- Udbygning af korte efteruddannelsesmål, der øger interessen og mulighederne for deltagelse i efteruddannelse, både for fagets faglærte og fagets mange tillærte.
- Forsat at påvirke skolerne til at gennemføre efteruddannelsesmålene året rundt, herunder også i åbne værksteder, eller i forbindelse med gennemførelse af erhvervs-uddannelsesforløb, således at fleksibiliteten med hensyn til gennemførelse af efteruddannelsesaktiviteter øges.
- Udvikling af undervisningsmaterialer til endnu flere af fagets uddannelsesmål, således at der sikres ens fagligt indhold og kvalitet, samt sikres af gennemførelsesopgaven er håndterbar på den enkelte skole.
- Gennemførelse af en struktureret revision af undervisningsmaterialerne inden for anlægsgartnerområdet i samarbejde med fagets skoler og organisationerne, således at der etableres en grøn linje i materialerne, som modvirker udvikling af delemner, som går igen i flere undervisningsmaterialer.
- Gennemføre faglærerkurser, som kan bistå til koordinering af den faglige efteruddannelsesindsats inden for faget.

Med de ansøgte midler er der lagt op til at fortsætte denne indsats med en udvikling og omstilling af fagets områder, der strækker sig over flere år.

Mejeriområdet

De sidste mange år er udviklingen inden for mejeriindustrien gået i retning af færre og større driftsenheder i takt med øget konkurrence såvel nationalt som internationalt. Den løbende teknologiske udvikling er med til at stille større og større krav til medarbejdernes produktivitet og kompetencer. Disse krav kan AMU i mange tilfælde være med til at imødekomme og på den måde sikre medarbejdernes kvalifikationer.

Mejeriindustrien lægger meget vægt på kvaliteten i de uddannelser, der anvendes inden for området, og at de forskellige uddannelser er opdateret, således at de hele tiden indeholder de kompetencer som erhvervet efterspørger. Det tilstræbes, at alle skal have et vist niveau af fælles viden og kompetencer. Derfor vil der på efteruddannelsesområdet blive sammensat en pakke af AMU-kurser indeholdende, hvad en medarbejder som minimum skal kunne for at arbejde på et mejeri. Pakken skal indeholde uddannelse i mejerihygijne, egenkontrol og rengøringskontrol. Kurserne skal opbygges som nogle steps, som deltagerne skal igennem.

Der vil i forbindelse med ajourføringen af de tre nævnte kurser, som allerede er eksisterende AMU-kurser være behov for udvikling af nye uddannelsesmål og udvikling af nyt undervisningsmateriale.

Behovet og efterspørgslen for efteruddannelse er i dag i højere grad end tidligere rettet mod kortere uddannelser på 2 – 3 dage og med emner der er meget specifikke og afgrænsede.

Aktiviteten på AMU-uddannelserne på mejeriområdet er faldet i forhold til sidste år, hvilket det faglige udvalg finder bekymrende. Der har været iværksat en undersøgelse, der viser, at der er tilfredshed med kursusudbud og kursusindhold. Årsagen til det faldende deltagerantal skal bl.a. findes i, at der er foregået meget intern uddannelse i mejeriindustrien bl.a. inden for lean. Endvidere er man i hele branchen igennem en individuel kompetenceafklaring af medarbejdernes kompetencer i forhold til at læse og skrive, og der tilbydes uddannelsesforløb til de medarbejdere, som har behov. Dette kræver rigtig mange ressourcer, og AMU-uddannelserne er derfor i en periode blevet nedprioriteret. Der forventes imidlertid en øget aktivitet på området i det kommende år.

Til forhåndsansmeldelsen af aktiviteter 2013:

Brancheområde	Svejse-, skibsbygning- og støbeindustri
FKB	2204 Støberi- og metalskrotningsindustri 2608 Skibsbygningstekniske område 2650 Svejssning og termisk skæring i metal 2749 Betjening af travers-, portalkran og riggerudstyr
Arbejdsmarkedspolitisk redegørelse	Uddannelsessammensætningen og -udviklingen på svejseområdet er i vid udstrækning påvirket af og i flere tilfælde styret af de ændringer der sker på standardiseringsområdet. Således gælder det at større og større dele af konstruktionsarbejder på stålområdet omfattes af krav om certificering af svejserne. Deraf følger at efteruddannelserne indenfor de enkelte svejseprocesser løbende skal tilrettes. Udvalget ansøger på denne baggrund om udviklingsmidler til vedligeholdelse af uddannelser indenfor svejseprocesserne : • 111 • 131 • 135 • 136 • 138 • 311 Skibsbygningsindustrien har gennemgået store forandringer, og der er således ikke længere store skibsværfter i traditionel forstand i DK. Udvalget ønsker at analysere om teknologiske og organisatoriske ændringer i branchen stiller ændrede kompetencekrav til branchens medarbejdere. AMU-udbyderne på svejseområdet FKB2650 oplever store pædagogiske udfordringer med at tilrettelægge mere effektive og målrettede forløb i det åbent værkstedskoncept som er nødvendigt når der skal udbydes fleksibelt inden for alle svejseprocesser. Der er brug for at arbejde på nye måder med den teoretiske del af undervisningen, og udvalget ønsker derfor at udvikle it-baseret undervisningsmateriale med udgangspunkt i uddannelsesmålene: 44154; 40086; 40087; 40088; 40089; 40090; 40091; 44:676;40092; 40093; 40094; 40096; 40097; 40098; 40099; 40100; 40101; 40102; 40103; 44462; 44463; 44717;44719; 44720; 44721;44451; 40104;40105; 40106; 40107;40108; 40109; 40111;40112;
Analyse	Analyse til afdækning af nye kompetencebehov inden for skibsværftsindustrien
Forhåndsansmeldelse af FKB	
Forhåndsansmeldelse af uddannelsesmål	Midler til revision af 6 uddannelsesmål jf ovenstående
Forhåndsansmeldelse af UV-midler	Midler til IT-undervisningsmateriale med udgangspunkt i 38 uddannelsesmål.
Forhåndsansmeldelse af lærerudd.	1 faglæreruddannelse/konference
BEHOVSREDEGØRELSE	Uændret behov

Forventet behov for tilskud til udvikling	
Udvikling af uddannelsesmål	120.000 kr.
Undervisningsmaterialer (It-baseret materiale til 38 uddannelser)	1.140.000 kr.
Læreruddannelse	20.000 kr.
Analyser – Anslået beløb	259.288kr.
I alt	1.539.288 kr.

Træets Efteruddannelser (TE) Den arbejdsmarkedspolitiskeredegørelse 2013

Indledning

Med en målrettet indsats forsøger TE at øge efteruddannelsen inden for træ- og møbelindustrien.

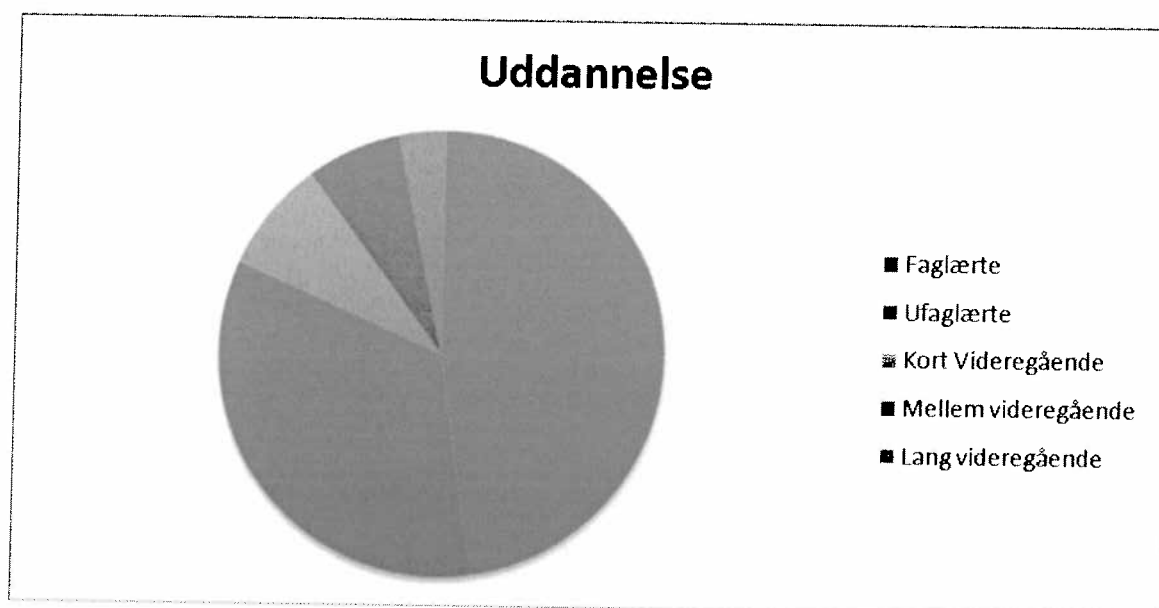
Branchen er stadig præget af usikkerhed, som følge af finanskrisen. Med henvisning til de mange nedskæringer og afskedigelser der de sidste år har været i branchen, ses der dog nu en tendens, der peger i den rigtige retning. Usikkerheden i branchen er der stadig, fordi det er svært at se længere frem mht. ordretilgangen. Derfor er der mange virksomheder, der ikke ansætter mere end lige det antal medarbejdere, der er behov for.

Ovenstående kan på den ene side skabe en betydelig stigning i AMU-aktiviteter inden for TE's område. Men kan på den anden side også på sigt medføre en række strukturelle udfordringer.

Nedenstående figur viser fordelingen af uddannelsesniveauet i den danske træ - og Møbelindustri i 2010. I figuren ses beskæftigede fordelt efter længst fuldført uddannelse (2010)

Fordelingen er lavet med udgangspunkt i antal ufaglærte, faglærte, kort videregående uddannelse, mellemlang videregående og lang videregående uddannelse.

Figur 1. (kilde. Danmarks Statistik og DI)

Som det fremgår af figuren har næsten halvdelen af de beskæftigede i branchen en faglært uddannelse. Det er ikke kun en snedkerfaglig uddannelse, men også mange med en tømreruddannelse og andre faglige uddannelser er at finde i træ- og møbelindustrien. Dertil skal nævnes, at gennemsnitsalderen er høj blandt de faglærte og tilgangen af unge er forholdsvis lille. Det vil på sigt skabe et kompetencegab i branchen.

Den forholdsvis store del som er ufaglærte i branchen har mange års erfaring, men ingen formel uddannelse. Det er denne gruppe, TE ønsker at fokusere på med IKV i AMU. Med de igangsatte analyser håber TE bl.a. at få øget opmærksomheden på GVU.

Det fremgår tillige af figuren, at der ikke er tradition for at ansætte medarbejdere med videregående uddannelser. Det kan skyldes, at der i branchen er en vis barriere med hensyn til at ansætte medarbejdere med en videregående uddannelse, især i de mindre og mellemstore virksomheder. Det kan være barrierer hos såvel ejerne af virksomhederne som hos de øvrige ansatte. I nogle tilfælde "tør" man ikke ansætte en medarbejder med bedre kompetencer end én selv. Derfor er det enormt vigtigt at skabe motivation hos de unge, der går i gang med erhvervsuddannelserne inden for branchen, for at ville efter- og videreuddanne sig. Dette gøres ved at sikre, at niveauet på AMU-målene matcher det faglærte niveau og sikrer relevant efteruddannelse for denne målgruppe.

Hvis der bliver skabt en vilje hos virksomhederne til at se mulighederne i de bedst uddannede medarbejdere, er der stor sandsynlighed for, at der bliver skabt et bedre image omkring branchen, som på sigt vil være med til at hæve kompetencerne blandt eksisterende medarbejdere.

En anden faktor, der også har afgørende betydning, er den manglende mobilitet og vanskelighederne med at rekruttere unge medarbejdere. Mange træ- og møbelvirksomheder ligger i provinsen, og mange nyuddannede unge ønsker primært ansættelse tættere på de større byer. Derfor kan AMU også spille en vigtig rolle i f.t. at sikre såvel faglærte som ufaglærte i branchen de efterspurgte kompetencer.

Generelt kan det siges, at det de sidste 10 år er gået kraftigt tilbage for træ- og møbelindustrien i Danmark.

I 2005 var der i møbelindustrien beskæftiget næsten 16.000 personer og i træindustrien omkring 12.000 personer. I 2010 var der i møbelindustrien beskæftiget lidt over 8.000 personer og det samme antal var beskæftiget i træindustrien. Så her ses et tydeligt fald i antallet af medarbejdere i træ- og møbelindustrien. (kilde: Danmarks Statistik og DI)

I dag producerer træ- og møbelindustrien mere med færre ansatte, hvilket tyder på, at produktiviteten er steget pænt i den pågældende periode. Også eksporttallene ser ud til være stabiliseret fra 2009-2010.

De strukturelle udfordringer bunder bl.a. i, at et stigende antal virksomheder outsourcer og/eller udvikler sig i retning af handelshuse, med primært fokus på andre dele af værdikæden end produktion. Det medfører et behov for at satse på et bredere spektrum af kompetencer og opgradere de faglærte til nye funktioner, som de typisk vil blive ansvarlige for. Eksempelvis prototypeudvikling, kvalitet, lager/logistik og kontakten til andre dele af virksomheden mv.

Da træ- og møbelindustrien, sammenlignet med andre brancher, ikke har en stærk tradition for efteruddannelse, og samtidig har en lavere beskæftigelse af medarbejdere med en mellem- eller lang uddannelse (se figur 1), vil det kræve en betydelig og målrettet indsats fremover. Det betyder bl.a., at AMU-kurserne skal kunne dække meget bredt og give relevant efteruddannelse til faglærte, der har fået nye jobområder, og til de ufaglærte, der er beskæftigede i branchen. Samtidig skal systemet kunne hjælpe ufaglærte, der har mistet jobbet og skal opgraderes kompetencemæssigt for at komme tilbage på arbejdsmarkedet. En del af de ufaglærte jobs, der er forsvundet i træ- og møbelindustrien under finanskrisen, kommer højst sandsynligt ikke igen, men er bortrationaliseret for bestandig. En del af de ledige skal derfor opkvalificeres til andre jobområder og brancher, og for dem der forsat ønsker job inden for branchen gælder derfor, at de er nødt til at udvikle deres kompetencer.

Der er behov for, at kompetenceniveauet generelt hæves i hele branchen, så den danske træ- og møbelindustri kan forblive konkurrencedygtig. Et af de sikre midler er fortsat efteruddannelse af både faglærte og ufaglærte.

Branchen har positive forventninger til beskæftigelse, produktion og ordretilgang i de kommende år. Det kan imidlertid svinge meget fra det ene kvartal til det andet. Derfor er mange af branchens virksomheder yderst forsigtige med hensyn til at sende deres medarbejdere på efteruddannelse.

Siden 2010 har TE, for at styrke såvel udbudsfrekvens og – kvalitet, valgt at koncentrere efteruddannelsesindsatsen på færre udbydere. De to tilbageværende udbydere af efteruddannelser indenfor træ- og møbelindustrien, Skive Tekniske Skole og Herningsholm Erhvervsskole, har fået ansvaret for i fællesskab at tilrettelægge og afvikle efteruddannelsesindsatsen inden for TE's område, og dermed styrke både volumen og kvalitet. De to skoler har nu siden midten af 2010 i fællesskab med Træets Efteruddannelser koordineret deres kursusudbud, så en medarbejder er garanteret et kursus indenfor maksimalt tre uger, hvis det ligger inden for kerneområderne. Udvalget afholder hvert halve år koordineringsmøder med skolerne for at følge op på dette samarbejde.

I det første halve år af 2012 har der på FKB-tilhørende TE været en aktivitet på 31 årselever. Med de igangsatte tiltag beskrevet i det følgende forventer udvalget en stigning i 2. halvår 2012, samt en yderligere stigning i 2013, således at det samlede forventede antal årselever i 2013 vil være 90. Dette med henvisning til antallet af årselever i 2010 og 2011. Det var størst i 2010 (85 årse) men med henvisning til de igangsatte aktiviteter og foreløbige resultater af igangværende analyser tror TE på en stigning i antallet af årselever. Der vil især blive lagt vægt på at ændre i den struktur der i dag er gældende for kurser i TE's område. Udgangspunkt for en ny struktur vil være de enkelte jobprofiler på virksomhederne. Det forventes at en ny struktur kan give en øget interesse for deltagelse i AMU-uddannelser. Derudover vil den målrettede opsøgende indsats fra skoler og TE's sekretariat blive styrket i de kommende år.

Aktiviteter i 2011 og 2012

Evaluering af arbejdsmarkedsuddannelserne inden for Træets Efteruddannelser

Søgningen til arbejdsmarkedsuddannelserne inden for Træets Efteruddannelser er faldende, og det har derfor været vigtigt at få gennemført en evaluering af uddannelserne med henblik på at afdække årsagerne til den manglende søgning. Evalueringen har fokus på, om den manglende søgning skyldes virksomhedernes og AMU-målgruppens utilfredshed med de eksisterende AMU-mål. Der er bl.a. fokus på uddannelsernes indhold, længde og afholdelsesformer. Det vil også blive belyst, i hvilket omfang virksomhederne og AMU-målgruppen har overblik over de eksisterende AMU-mål.

Evalueringen tager udgangspunkt i en Desk research af resultaterne fra Viskvalitet.dk. Desk researchen tager udgangspunkt i de resultater, som efteruddannelsesudvalget har adgang til, og desuden samarbejder efteruddannelsesudvalget med skolerne om at få indsigt i de resultater af Viskvalitet.dk, som skolerne alene ligger inde med (deltagelse af færre end 35 kursister på AMU-mål, besvarelse af skolespecifikke spørgsmål og kursisters skrftlige kommentarer). Desk researchen afdækker desuden, hvordan arbejdsmarkedsuddannelserne er synliggjort på skolernes og efteruddannelsesudvalgets websider samt i brochurer og andet markedsføringsmateriale.

Der er gennemført interview med virksomheder og AMU-kursister for at afdække virksomhedslederes og AMU-målgruppens erfaringer med de eksisterende AMU-mål samt deres ønsker til nye eller revidering af eksisterende AMU-mål. Der er gennemført telefoninterview med 12 virksomheder, fokusgruppeinterview i fire virksomheder samt fokusgruppeinterview med AMU-kursister på fire hold.

Der er udarbejdet et udkast til en rapport, der udover evalueringsresultaterne indeholder forslag til revidering af eksisterende AMU-mål, udvikling af nye AMU-mål samt forslag til, hvordan synliggørelsen af efteruddannelsesmulighederne kan øges. Resultater og forslag bliver drøftet på et arbejdsseminar med deltagelse af repræsentanter fra skoler, efteruddannelsesudvalget og sekretariatet, hvorefter den endelige rapport udarbejdes.

(Analysen afsluttes ultimo 2012)

Analyse af mulighederne for at skabe uddannelsesstrukturer i TE's AMU-mål

Formålet med analysen er at afdække mulighederne for at skabe AMU-uddannelsesstrukturer. Uddannelsesstrukturerne kan være uddannelsesstrukturer eller uddannelsespakker. Analysen skal desuden danne grundlag for at vurdere, om der er behov for at udvikle nye AMU-mål.

Analysen ligger i forlængelse af den analyse af fremtidens uddannelsesbehov inden for træ- og møbelindustrien, som Træets Efteruddannelsesudvalg fik gennemført i 2011. Analysen vil pege på mulige AMU-strukturer, der både kan være AMU-mål i forlængelse af hinanden ("perler på en snor") eller en gruppe af AMU-mål, der kan fungere sideløbende ("perler i en pose").

Analysen vil desuden afdække eventuelle behov for udvikling af nye AMU-mål, der kan passe ind i strukturerne og gøre dem mere fyldestgørende.

Det er TE's forventning, at udvikling af uddannelsesstrukturer kan bidrage til synliggørelse af de muligheder, som medarbejdere i træ- og møbelindustrien har for at deltage i arbejdsmarkedsuddannelser. Analysen kan dermed også bidrage til, at flere fra AMU-målgruppen rent faktisk deltager i arbejdsmarkedsuddannelserne.

(analysen afsluttes ultimo 2012)

Analyse af barriererne for at anvende Individuel Kompetence Vurdering (IKV) i TE

Formålet med analysen er at afdække barriererne for anvendelse af IKV i AMU inden for Træets Efteruddannelsesudvalg.

TE ønsker en større gennemslagskraft af IKV inden for træ- og møbelbranchen, da det kan bidrage til, at flere af branchens ufaglærte kan få et kompetenceløft. Efteruddannelsesudvalget har arbejdet på at få udbredt brugen af IKV igennem længere tid, men dette har været uden større effekt. Det er derfor vigtigt at få afdækket de forskellige barrierer, der kan være for at flere deltager i individuel kompetencevurdering.

TE havde en hypotese om, at den beskedne anvendelse af IKV i AMU bl.a. kan skyldes, at de to udbydere af AMU inden for uddannelsesområdet (Skive Tekniske Skole og Herningsholms Erhvervsskole) ikke har tradition for at gennemføre individuelle kompetencevurderinger. Denne hypotese har vist sig at være korrekt, og i et nylig igangsat TUP – projekt er udgangspunktet en struktureret IKV i AMU.

Det har derudover været en barriere, at der ikke er et brancherettet vejledningsmateriale til de undervisere, der skal stå for gennemførelse af kompetencevurderingerne. Der er i sommeren 2012 udarbejdet et vejledningsmateriale, som er udleveret til skoler og virksomheder og vist på konference for medarbejdere fra skolerne.

(analysen afsluttes ultimo 2012)

Udviklingsbehov inden for Træets Efteruddannelser 2013-2014

Set i lyset af den situationsbeskrivelse, som TE har præsenteret i den Arbejdsmarkedspolitiske Redegørelse for 2012, samt det samme antal årselever i det første halve år af 2012, er der i TE en tro på, at antallet af årselever vil stige inden for de kommende år. Derfor ønsker TE fortsat at udvikle yderligere på de igangsatte tiltag samt tage fat på helt nye tiltag mht. TE's efteruddannelsesområde.

Analyse af erfaringer med uddannelsesstrukturer

Formål med analysen

Analysens formål er at afdække erfaringer med anvendelse af uddannelsesstrukturer bestående af arbejdsmarkedsuddannelser. Analysen skal desuden bidrage til at afdække mulighederne for yderligere markedsføring af uddannelsesstrukturerne i forhold til AMU-målgrupperne og virksomhederne.

Analysens baggrund

Træets Efteruddannelsesudvalg har i 2013 sat fokus på udvikling af uddannelsesstrukturer, der kan bidrage til at synliggøre arbejdsmarkedsuddannelserne for AMU-målgrupperne og for virksomhederne. Dette gøres bl.a. gennem oprettelse af uddannelsesstrukturer på amukurs.dk.

Der er desværre mange virksomheder i branchen, der ikke benytter sig af arbejdsmarkedsuddannelserne til at opkvalificere deres medarbejdere, og der er derfor behov for yderligere synliggørelse af AMU. Der er mange ufaglærte i branchen, som kan få et stort kompetenceløft gennem deltagelse i AMU og/eller Gvu. Det er uvist i hvilket omfang virksomhederne og AMU-målgruppen er opmærksomme på de udviklede uddannelsesstrukturer og i hvilket omfang, de benytter sig af dem.

Der er derfor behov for en analyse, der kan afdække erfaringerne med anvendelse af uddannelsesstrukturerne ude i virksomhederne. Det er desuden vigtigt, at analysen bidrager til at afdække i hvilket omfang uddannelsesstrukturerne har været med til at synliggøre AMU i forhold til virksomhederne og AMU-målgrupperne.

Analysen skal også afdække mulighederne for at øge markedsføringen af uddannelsesstrukturerne i forhold til virksomhederne og AMU-målgrupperne, og afdækningen skal bidrage til at afdække, hvad skolerne, repræsentanterne i Træets Efteruddannelsesudvalg og sekretariatet kan gøre for øget synliggørelse og anvendelse af arbejdsmarkedsuddannelserne.

Analysen vil kunne bidrage til at fastholde fokus på anvendelse af AMU og af uddannelsesstrukturer, og den vil dermed ligge godt i forlængelse af uddannelsesstrukturprojektet i Træets Efteruddannelsesudvalg, hvor der er fokus på opbygning af strukturer.

Analysens metoder

Der gennemføres telefoninterview med udvalgte virksomheder, der anvender AMU til kompetenceudvikling af deres medarbejdere inden for snedkerområdet, samt med virksomheder, der ikke har tradition for at anvende AMU. I interviewene skal der deltage såvel leder- som medarbejderrepræsentanterne. Virksomhederne udvælges i samarbejde med virksomhedskonsulenter og ledere på Skive Tekniske Skole og Herningsholm Erhvervsskole samt med Træets Efteruddannelsesudvalg.

Efter en analyse af resultaterne gennemføres der interview med de to skoler om deres forslag til yderligere synliggørelse af AMU, ligesom der gennemføres interview med arbejdsgiver- og arbejdstagerrepræsentanter fra Træets Efteruddannelsesudvalg.

Efter en analyse af data gennemføres et arbejdsseminar med deltagelse af repræsentanter fra Træets Efteruddannelsesudvalg samt skolerne. På seminaret fremlægges analyseresultaterne samt de forskellige aktørers forslag til øget synliggørelse af AMU gennem uddannelsesstrukturer og andre relevante tiltag.

Efter arbejdsseminaret udarbejdes en analyserapport, der udover analyseresultater også indeholder en handleplan for øget synliggørelse af AMU.

Tidsplan

September 2013-februar 2014

Fase 1. September-oktober 2013

Projektopstart og styregruppemøde.

Udarbejdelse af interviewguide til virksomheder og gennemførelse af telefoninterview med udvalgte virksomheder. Analyse af resultaterne.

Fase 2. November-december 2013

Udarbejdelse af interviewguides til skoler og til efteruddannelsesudvalget.

Gennemførelse af interview med repræsentanterne fra skolerne samt med repræsentanter fra Træets Efteruddannelsesudvalg.

Analyse af resultaterne.

Fase 3. Januar 2014

Planlægning og gennemførelse af et arbejdsseminar.

Fase 4. Februar 2014

Udarbejdelse af analyserapport samt handleplan for øget synliggørelse af AMU.

Planlægning og gennemførelse af afsluttende styregruppemøde.

Budget

Fase 1. 122.600 kr.

Fase 2. 104.400 kr.

Fase 3.	42.700 kr.
Fase 4.	79.700 kr.
I alt	349.400 kr.

TE ønsker at ansøge om midler til følgende analyser i 2014

Evaluering af praksis og erfaringer med IKV i AMU

Formål med evalueringen

Evalueringens formål er få kortlagt praksis og erfaringer med IKV i AMU inden for Træets Efteruddannelsesudvalg. Evalueringen skal dermed bidrage til udbredelse af god praksis for gennemførelse af IKV i AMU således, at AMU-målgruppen og virksomhederne kan få størst mulig glæde af de individuelle kompetencevurderinger.

Det er i evalueringen centralt at få belyst deltagernes udbytte af IKV i AMU i form af AMU-uddannelsesbeviser, AMU-kompetencebeviser og/eller uddannelsesplaner, der kan bidrage til øget kompetenceudvikling gennem deltagelse i AMU eller eventuelt et efterfølgende GUV-forløb, der kan føre uaglærte op til faglært niveau.

Evalueringens baggrund

I perioden oktober 2012-august 2013 gennemfører Træets Efteruddannelsesudvalg i samarbejde med Skive Tekniske Skole og Herningsholm Erhvervsskole et udviklingsprojekt med fokus på IKV i AMU. Projektets mål er at bidrage til, at der gennemføres individuelle kompetencevurderinger i relation til uddannelsesstrukturer inden for Træets Efteruddannelsesudvalg.

Der vil efterfølgende være et behov for at kortlægge erfaringerne med IKV i AMU, således at skolerne kan støttes i deres arbejde med at udvikle en god praksis for gennemførelse af kompetencevurderingerne.

Evalueringens metoder

Der gennemføres interview med deltagere i IKV i AMU, med virksomhedsledere, der har haft medarbejdere til at deltage i IKV, og med repræsentanter fra Skive Tekniske Skole og Herningsholm Erhvervsskole.

I interviewene med IKV-deltagerne vil der være fokus på deres udbytte af deltagelsen samt på deres oplevelser af selve IKV-forløbet, herunder anvendelse af metoder i kompetencevurderingerne. De virksomhedsledere, der skal deltage i interview, skal primært komme fra virksomheder, der har valgt at give grupper af deres medarbejdere mulighed for at deltage i de individuelle kompetencevurderinger.

Interviewene med skolerepræsentanter vil blive gennemført med faglærere, uddannelses-/virksomhedskonsulenter og ledere, og i interviewene vil der blive taget udgangspunkt i resultaterne af interview med IKV-deltagere og virksomheder.

Efter en analyse af data udarbejdes en evalueringsrapport, der præsenteres for Træets Efteruddannelsesudvalg. På baggrund af rapporten og drøftelserne i udvalget udarbejder sekretariatet en handleplan for eventuelle initiativer, der kan bidrage til, at flere deltager i IKV i AMU med et godt udbytte.

Tidsplan

Januar-maj 2014

Fase 1. Januar-februar 2014

Indledende styregruppemøde og projektopstart.

Udarbejdelse af interviewguides til IKV-deltagere og virksomhedsledere.
Planlægning, gennemførelse af afrapportering af interview med IKV-deltagere og virksomhedsledere.

Fase 2. Marts 2014

Analyse af evalueringsresultaterne.
Udarbejdelse af interviewguide til skolerne.
Interview med repræsentanter fra skolerne.

Fase 3. April 2014

Analyse af alle data
Udarbejdelse af evalueringsrapport samt et udkast til en handleplan.

Fase 4. Maj 2014

Afholdelse af styregruppemøde med drøftelse af rapport og handleplan.
Udarbejdelse af endelig evalueringsrapport.

Budget

Fase 1.	92.900 kr.
Fase 2.	46.650 kr.
Fase 3.	82.500 kr.
Fase 4.	26.900 kr.
I alt	248.950 kr.

TE ønsker at ansøge om midler til følgende læreruddannelse i 2013

Faglæreruddannelse

TE har i mange år haft stor succes med afholdelse af en årlig faglærerkonference. Planlægningen foretages i samarbejde med en mindre gruppe faglærere, der bidrager med input. På baggrund af dette års erfaringer, vurderer TE derfor, at der også i 2013 er et stort behov for at afholde konferencen, og derigennem understøtte udviklingen af lærer kvalifikationer, fælles interesser og skabe mulighed for erfaringsudvekslinger.

Der ønskes derfor midler til udvikling af en 2-3 dages konference.

Udvikling af læreruddannelse

Kr. 20.000

Udvikling af nye AMU – mål og undervisningsmaterialer

TE ønsker at ansøge om midler til udvikling af 2 nye AMU – mål. Samt revision af 6 nuværende AMU – mål. vedrørende Vinduer og døre. Det drejer sig om følgende AMU – mål :
40282, 40286, 40287, 40288, 40992, 40604

Udvikling/revision af 8 nye AMU – mål

Kr. 160.000

Udvikling af nye undervisningsmaterialer

Kr. 30.000

Ansøgning om midler til udvikling af AMU 2013

Indhold:

Ansøgning om midler til udvikling af AMU 2013

TURs arbejdsmarkedspolitiske redegørelse	side 3
Arbejdsmarkedspolitisk redegørelse for de enkelte brancheområder	
- Vejgodstransport	side 17
- Lager og terminal	side 23
- Havn og terminal	side 25
- Personbefordring	side 27
- Redder	side 30
- Lufthavn	side 32
- Togklargøring	side 34
- Lokomotivfører	side 36
- Erhvervsfiskere	side 39
Samlet oversigt over ansøgte midler	side 42

Ansøgning om midler til udvikling af AMU 2013

Indledning

Transporterhvervets konkurrenceevne og kompetencer er af stor betydning for, at Danmark fortsat kan befinde sig i toppen blandt de mest konkurrencedygtige lande i verden. Vækst, produktivitetsstigning og bæredygtig transport er nøgleord i branchens aktuelle bestræbelser.

Transportministeriet fastsatte allerede i 2009¹ flg. strategiske målsætning som dækker over indsatsområder som skal prioriteres, såfremt den ovenfor nævnte målsætning skal nås:

- Der skal sikres et tilgængeligt, pålideligt og sikkert transportsystem af høj kvalitet i Danmark.
- Der skal arbejdes for et miljøvenligt transportsystem.
- Der skal opbygges et sammenhængende transportsystem.
- Der er brug for et transportsystem baseret på langsigtet planlægning og en effektiv opgavevaretagelse.

I denne sammenhæng spiller uddannelse og kompetenceudvikling naturligvis en central rolle. I tilhørende redegørelser² fra samme ministerium angives det, at:

"Uddannelse er et vigtigt konkurrenceparameter.

Uddannelse er en central faktor for et konkurrencedygtigt og innovativt erhverv. Adgangen til kvalificeret arbejdskraft er også afgørende for, at transporterhvervet kan bevare sin konkurrenceevne. Det er gennem dygtige og veluddannede medarbejdere, at resultaterne nås og nye metoder tages i brug."

Den branchemæssige udvikling bygger på:

"Adgangen til kvalificeret arbejdskraft er afgørende for, at transporterhvervet kan bevare sin konkurrenceevne. Det handler grundlæggende om at sikre en høj kvalitet i de eksisterende uddannelser. Mindre ungdomsårgange i de kommende år medfører voksende konkurrence om fremtidens arbejdskraft, og det er derfor væsentligt at sikre kendskabet til transporterhvervet."

TUR anser fastholdelse, rekruttering og kompetenceudvikling af arbejdsstyrken i erhvervet, som den treenighed der kan bidrage til medarbejdernes engagement og jobtilfredshed, til erhvervets konkurrenceevne og til det egentlige grundlag for skabelse af vækst gennem uddannelse.

Der er således ingen tvivl om, at de højt kvalificerede transport- og logistiksystemer er centrale hjørnestene i en fortsat udvikling af velfærd og velstand i det danske samfund. Nødvendigheden af en velfungerende transport- og logistiksystem er afgørende for den videre vækst og velfærd. Effektiviseringen af transporterne og udvikling af rammevilkårene for transporterhvervet påvirker således på afgørende vis såvel produktivitet som beskæftigelse.

¹ Transportministeriet 2009

² Redegørelse vedr. Kompetencekrav – Transportministeriet 2010

De faglige kompetencer der efterspørges, afhænger af typen af transportvirksomhed. I denne sammenhæng kan noteres væsentlige forskelle inden for de enkelte brancheområder i transportbranchen, afhængigt af konkrete arbejdsfunktioner ofte relateret til hvorvidt den enkelte medarbejder udfører operationelle opgaver og /eller varetager egentlige nøglefunktioner i virksomheden. Inden for samme faglige område som eksempelvis intern transport, findes en spændvidde fra medarbejdere som udelukkende fører gaffeltrucks i lagerhaller, til medarbejdere som udfører og varetager dybt komplekse logistikopgaver under varetagelsen af en samlet terminals optimale drift.

I juni 2012 udkom EU's vismandsrapport om udvikling af det europæiske vejgodstransportmarked³. Heri peges der specifikt på en række udfordringer for transportindustrien i de kommende år, som alle har relevans for hele transportområdets uddannelser.

Rapporten angiver at transportbranchen nødvendigvis må tilpasse sig strukturelle ændringer såvel nationalt som internationalt, møde udfordringer inden for gods- og transportlovgivningen, indgå i en implementering af reglerne for cabotagekørsel, og generelt tage skridt til, at branchen kan udvikle sig innovativt således at der i højere grad bidrages til vækst, produktivitetsstigning og bæredygtig transport.

Det angives således, at "selvom der ikke findes en akut chaufførmangel i den nuværende økonomiske situation, så må det forventes at blive en alvorlig udfordring i fremtiden når væksten stiger og en forholdsvis stor del af chaufførerne trækker sig tilbage fra arbejdsmarkedet."⁴

Der peges endvidere på, at transportsektorens image skal hæves for at tiltrække nye medarbejdere. Og der er ingen tvivl om, at når der tales om udvikling af faglige kompetencer, værktøjer til øget innovation og uddannelsesmæssige tiltag som understøtter disse bestræbelser, så vil det samlede udbud af uddannelsesmuligheder i AMU-systemet og i erhvervsuddannelserne med sikkerhed kunne understøtte disse overordnede målsætninger og samtidig bidrage til en øgning af branchens generelle image i befolkningen.

Vismandsrapporten anfører direkte: "Erhvervets image skal hæves således at det bliver mere attraktivt for en større del af arbejdskraften at søge ind i branchen. Karrieremulighederne skal udvikles, således at man via de erhvervsrettede uddannelser og virksomhedsintern mobilitet, kan tilføre medarbejderne kompetencer således at disse kan indtage positioner inden for disponering, transportplanlægning og management".⁵

Uddannelsesmuligheder og finansiel understøttelse i forhold til at tilføre branchen nødvendige kompetencer og kvalifikationer, er afgørende for at sikre ny arbejdskraft til transportbranchen.

Når man ser på **vejgodstransportområdet**, så har Vismandsrapporten særligt fokus på cabotagereglerne, som i fremtiden bliver et nødvendigt element i uddannelsen af chauffører.⁶

Den danske transportbranche er i meget høj grad påvirket af generelle internationale udviklingstendenser. I 2006 var der ca. 75.000 beskæftigede inden for vejgodstransportområdet.

³ Report of the High Level Group on Development of the EU Road haulage market

⁴ Summary of Report of the High Level Group on the Development of a Single European Transport Area side 2

⁵ Samme side 2 (recommandations)

⁶ Samme afsnit vedr.: cabotage side 4

I 2008 var tallet faldet til 67.000.⁷ Ikke desto mindre har tallene fra Danmarks statistik vist, at der inden for de sidste 12 måneder (heri indregnet tallene for 1. kvartal af 2012), da er den nationale godsmængde steget med 6 pct., mens den internationale godsmængde er faldet med 3 pct.⁸

Dette betyder således, at godsmængderne ikke bliver mindre, tværtimod. Endvidere er der løbende blevet tilført øgede uddannelses- og kompetencekrav til chaufførerne, som betyder at behovet for uddannelse ikke er faldet.

Danske lastbiler fragtede 38,7 mio. ton gods i første kvartal 2012, hvoraf hovedparten (94 pct.) var ved kørsel i Danmark.⁹ Dette betyder at danske chauffører ikke i samme udstrækning som tidligere udfører internationale godstransporter. Selv om disse udføres i danske ejede lastbiler, så vil chaufførerne ofte være af anden nationalitet end dansk. Dette forhold skaber naturligvis også nye uddannelsesmæssige udfordringer ikke blot i EU-regi, men også i Danmark.

Vejgodstransportområdet uddannelser er løbende under indflydelse af EU-lovgivning. Inden for de senere år, har særligt kravet om "Grundlæggende Kvalifikationsuddannelse", betydet ændringer i erhvervsuddannelsen på området. I 2013 træder en ny bekendtgørelse om kørekort i kraft, og det er nødvendigt at afvente en vurdering af, om den nye EU-opdeling af kørekort til lastbil, kan få indflydelse på uddannelsen. TUR forventer dog ikke, ud fra den aktuelle viden om den kommende bekendtgørelse, at den ny bekendtgørelse vil få afgørende strukturel indflydelse på vejgodstransportuddannelserne.

Inden for lastsikringsområdet, som er et højprofileret fagligt område af stor trafiksikkerhedsmæssig betydning, vil EN 12195-1:2010 som er den nye europæiske standard på området (og dermed også dansk standard), blive implementeret i AMU-uddannelser dels i den praktiske lastsikringsprøve og i den teoretiske prøve til "Grundlæggende kvalifikationsuddannelse".

TUR følger endvidere efterretninger fra Trafikstyrelsen om kommende myndighedskrav, i forhold til uddannelse til førere af ledsagebiler der anvendes ved særgodstransporter.

På vejgodsområdet spiller den teknologiske udvikling, særligt rettet mod transporterens miljømæssige belastninger og energirigtige kørselsmønstre og teknologier, en helt central betydning.

CO2 reducerende teknologi er i hastig udvikling og rent uddannelsesmæssigt skal elever på vejgodsuddannelsen have dyb viden om området, dets teknologier og anvendelsen af disse. Dette område omfatter: store køretøjers hurtige teknologiske udvikling, flådestyringssystemer og udvikling af GPS systemer, hvilket fortsat og løbende vil skulle tilpasse sig stort set alle faglige AMU-uddannelser på vejgods- og personbefordringsområderne med hensyn til indhold og forløb. Begrebet "bæredygtig transport" omfatter et helhedssyn på alle fremtidens transporter.

⁷ Danmarks Statistik Nøgletal for Transport 2011

⁸ Nyt fra Danmarks Statistik nr. 318

⁹ Samme side 1 nederst

Den tidligere omtalte vismandsrapport fra EU¹⁰ peger på, at lovgivningsmæssige forhold og myndighedskrav i transportbranchen spiller en kolossal rolle for erhvervet, dets konkurrencevilkår samt behov for tilførte kompetencer blandt medarbejderne.

En indsats er nødvendig på en række områder for at opnå høj kvalitet, bæredygtig og energieffektiv vejgodstransport. "Innovation kan være en chauffør som gennem uddannelse på dette område, har opnået redskaber til at skabe effektive forbedringer i sektoren gennem både en teknisk og procesrelateret forandringsproces"¹¹.

Der er ingen tvivl om at netop denne indsats kræver opdaterede og relevante uddannelses-tilbud i AMU-uddannelserne på vejgodsområdet.

Yderligere synes det interessant også at arbejde med innovation, i forhold til pædagogiske og didaktiske tiltag når transportarbejdere skal uddannes. I denne sammenhæng breder innovative holdninger og initiativer sig til faglærerkredsen, som også selv bør udvise et beredskab på dette område, når undervisningen skal meddeles til kursisterne.

Det skal endvidere påpeges, at nogle virksomheder inden for vejgodstransport- og lager og terminalområderne, er begyndt særdeles målrettet at arbejde med optimeringsprocesser/LEAN¹², hvorfor der er øget opmærksomhed på udviklingen af virksomhedernes interne strukturer. Det er derfor vigtigt at chauffører og lagerarbejdere har indsigt i, viden om samt kan anvende begreber fra hele dette område og dermed indgå i processer som samlet set, på et bæredygtigt grundlag, øger produktivitet og effektive/konkurrencedygtige transportydelser.

Det fremtidige behov for veluddannet arbejdskraft inden for Vejgodstransport, vil være stigende. Vejgodstransportområdet bliver som anført ovenfor stadigt mere komplekst, og for at kunne varetage opgaver inden for jobområdet, kræver det stor viden om nyeste teknologier, lovgivning på området m.v. således, at virksomhederne kan klare sig i konkurrencen nationalt og internationalt i fremtiden.

Udviklingen på AMU-området, inden for vejgodstransportområdet, hænger nøje sammen med erhvervsuddannelserne inden for fællesindgangen Transport og logistik. Der er til stadighed behov for at tilpasse begge veje, således at "ikke faglærte" får mulighed for at tilægne sig nødvendige kompetencer og herigennem gradvist opnå faglært niveau. Allerede faglærte har tillige traditionelt været stabile aftagere af uddannelsesmål i AMU, som har bidraget til relevante efteruddannelsesmuligheder.

Godstransporten skal løbende tilpasse sig fremtidens ændrede logistikmønstre. Disse opstår eksempelvis gennem massive investeringer inden for hele EU-området i øgning af transport med tog og på bane. Endvidere vil satsningen på nye forbindelser som eksempelvis Femern bælt afstedkomme, at godset bevæger sig ad nye kanaler og geografiske veje. Dette stiller krav om ændrede kompetencekrav i givne områder og lokaliteter. De tilhørende nye trans-

¹⁰ Report of the High Level Group on Development of the EU Road haulage market

¹¹ Summary of Report of the High Level Group on the Development of a Single European Transport Area side

5

¹² TUR miniguide om Lean 2012

portformer vil endvidere kræve ændringer i tidligere kendte jobfunktioner, og dermed stille krav om udvikling af nye målrettede uddannelser.

Inden for den interne transport på lager og terminalområdet ændres systemerne for lagerstyring og regulering af varestrømmene således, at mange medarbejdere skal varetage nye ofte meget komplekse systemer. De interne logistikmønstre udgør en integreret del af den samlede logistikkæde, hvorfor den avancerede lagerstyring er forudsætningen for den efterfølgende godstransport. Ligeledes øges systemerne for sammenhæng mellem salg, distribution, produktion og lagerstyring. Hele dette set-up angiver krav om øgede kompetencer blandt mange medarbejdere i den interne transport.

Ser man eksempelvis nærmere på personbefordringsområdet der omfatter såvel bus som taxi, da opleves vigtige strukturforandringer der knytter sig til nye transportformer som eksempelvis flextrafik, samt ændrede kvalifikationskrav til medarbejdere i branchen.

Samtidig er erhvervsstrukturen under udvikling i store dele af transportbranchen. Transporten bliver mere og mere international, moderne teknologi trænger voldsomt frem. Virksomheder og lastbiler bliver større, og logistikkæderne bliver længere og mere komplekse. Kravene til godstransporten stiger i form af krav til omkostninger, stabilitet i leverancerne, fleksibilitet og mindre miljøbelastning – ikke mindst i byerne.

Disse udviklingstræk giver branchen en række udfordringer, som blandt andet skal imødekommes gennem relevant uddannelse af medarbejderstyrken. Skal transportbranchen være effektiv, er det nødvendigt, at der investeres i uddannelse af medarbejdere, innovation, forskning og at nye metoder udvikles.

Ser man nærmere på området for **personbefordring**, så har dette område i de senere år haft massiv fokus på bæredygtig transport. Hensynet til energiforbrug, miljø, fremkommelighed og trafikikkerhed indgår som helt centrale værdier i alle virksomheder, og bestræbelserne på disse felter har mange medarbejders beivågenhed. Det er således TURs opgave bestandigt at være på forkant med relevante og målrettede uddannelsesinitiativer som kan medvirke i arbejdet for at håndtere de stigende kurver for færdselstrængsel, og som kan påvirke transportens CO₂-udledninger. Transportbranchen er villig til at bidrage til at reducere transportens omkostninger i forhold til miljø og CO₂.

Ifølge Trafikstyrelsens nøgletal for offentlig buskørsel 2012, steg de samlede udgifter til busdriften i 2007 fra 5.372,9 mio. kr. til 6.356,3 mio. kr. i 2012.¹³

Beskæftigelsen inden for området omfattede:

Rutebusdrift 12.845 personer, turistbusområdet 4320 personer og taxiområdet 10.659 personer.¹⁴

Herudover er et større antal personer beskæftiget inden for handicapbefordring og eller inden for rammerne af flextrafikområdet.

AMU-uddannelserne inden for personbefordringsområdet dækker fire meget forskellige områder:

- By- og rutebusområdet
- Turistbusområdet

¹³ Trafikstyrelsen: Nøgletal for offentlig buskørsel 2012

¹⁴ Danmarks Statistik: Nøgletal for transport

- Taxiområdet og Offentlig Service Trafik (OST)
- Specialbefordring af personer

Bybus og rutebilområdet er ikke *direkte* påvirket af internationalisering på det operative område, da busser normalt kører i lokalsamfund ført af dansktalende chauffører. Ikke desto mindre bliver den egentlige internationalisering tydelig når man ser på ejerforholdene i branchen.

Brændstofprisernes stigning og den stadig større fokus på CO2 udledning og anden forurening, har placeret energiforbruget som et centralt parameter i de konkurrencemæssige forhold, hvorfor branchen har stort fokus på netop dette område. Bæredygtig transport er et fremtidigt konkurrenceparameter.

Anderledes er det med turistbusområdet, som hovedsageligt kan deles i tre segmenter:

- Et segment består af lokal kørsel med turister der besøger Danmark. Der kan være tale om kørsel til og fra store krydstogtskibe, eller direkte sightseeing for samme kundegruppe. Her træder de nye rejsemønstre blandt EU-borgere (og andre) positivt igennem, da dette medfører et stigende antal kunder. I denne sammenhæng er der tale om en positiv effekt af internationaliseringen.
- Det andet segment er regulær national turist- og bestillingskørsel, hvor branchen oplever en direkte stagnation.
- Det tredje segment består af international turistbuskørsel i form af kørsel til og fra turistmål i udlandet. Den type kørsel er gået meget tilbage, på grund af stor konkurrence fra lavpris flytrafikken.

Inden den økonomiske krise var der en stigende efterspørgsel efter rundture med et tema og tilknyttet ekspert til at orientere om seværdigheder undervejs; såkaldte kulturrejser/temarejser, men krisen har presset disse rejser ned i aktivitet.

Teknologiudviklingen på busområdet virker positivt på branchen i form af hjælpesystemer for chaufføren, som er med til at give passagererne en større komfort og sikkerhed. Primært kan nævnes ESC bremsesystemet samt videoovervågning af bussens omgivelser, som begge er med til at forebygge person- og materielskader.

Der er ikke mange ændringer i virksomhedernes størrelse og struktur. På bybus og rutebilområdet har de sidste års udliciteringer fjernet flere mindre og lokale busvognmænd. Behovet for faglært arbejdskraft og efteruddannelsesmuligheder er stigende, da stadig flere af de regionale trafikselskaber prioriterer leverandører med veluddannede chauffører.

Taxiområdet og den offentlige service trafik (OST) er under store forandringer i disse år. Der pågår forandringer i arbejdets organisering og de regler det udføres efter. Målgrupperne indenfor disse områder er i forandring.

Samtidig med disse ændringer tegner der sig et billede af stedse stigende krav fra kundernes side i retning af højere kvalitet og stigende effektivitet. Forandringer som virker tilbage på de uddannelsestiltag skolerne skal være parate til at kunne levere.

Specialbefordring af personer omfatter befordring af patienter som ikke er akut-behandlingskrævende samt fysisk og mentalt handicappede passagerer i alle aldersgrupper.

Behovet for faglært arbejdskraft og efteruddannelsesmuligheder er stigende, da stadig flere af de regionale trafikselskaber prioriterer leverandører med veluddannede chauffører.

Inden for **lager og terminalområdet** har den specifikke lagerfunktion forskellig betydning afhængig af virksomhedens art og virksomhedens placering i forhold til afsætningsmønstret på et givent marked.

Lagerfunktionen bliver imidlertid, som alle andre funktioner i en virksomhed, påvirket af den samfundsmæssige udvikling og deraf udledte ændringer i markedet.

Tendenserne globalt og i samfundet generelt (politisk/økonomisk) har siden slutningen 1980'erne været liberalisering og åbning af markederne.

Denne udvikling har betydet, at virksomhederne har forsøgt at specialisere sig og samtidig bevare en stor fleksibilitet. For medarbejderne betyder udviklingen jf. ovenfor, at de også må være fleksible dels i forhold til ansættelsesforhold (vikar, fastansat, selvstændig), og dels i forhold til kvalifikationer (nogle skal måske have flere og bredere kvalifikationer, andre færre kvalifikationer).

De senere års tendens til, at virksomhederne flytter dele af produktionen til udlandet fortsætter. Det er imidlertid uklart, hvilken betydning dette har specifikt for lagerområdet, men det medfører umiddelbart, at virksomhederne i højere grad må have fokus på kvalitetsstyring, certificeringer, serviceydelser og effektivitet. I forbindelse med kvalitetsstyring og kontrol af varerne ved afsendelse og modtagelse af varer er lagerfunktionen en nøglefunktion

Udviklingstendenserne for tiden inden for lagerområdet er, at mange toneangivende virksomheder - især handelsvirksomheder - har valgt at centralisere lagerfunktionen. Der er tale om et markant skifte fra decentrale lagre med stort sortiment til typisk et enkelt stort centrallager, som servicerer virksomhedens kunder fra hele landet. Disse centrallagre er ofte indrettet som blandingslagre: Det vil sige, at visse dele er fuldautomatiserede og andre dele er automatiseret i forskellig grad. Arbejdsopgaverne er således ganske anderledes da mange af de opgaver, som tidligere krævede håndtering og faglig indsigt, nu udføres maskinelt.

For eksempel var der tidligere krav om en vis grad af viden om de produkter, der skulle plukkes (ekspederes) fra lageret for at undgå fejl - i dag er logistiksystemerne og lagrene opbygget og indrettes således, at der sjældent er behov for, at medarbejderne har viden om de produkter der håndteres.

En anden fremherskende tendens inden for lagerområdet - eller rettere: En tendens i virksomhederne generelt, men med store konsekvenser for lagerfunktionen - er anvendelsen af såkaldt tredjepartslogistik¹⁵.

I forbindelse med anvendelsen af tredjepartslogistik er der i de senere år sket en markant ændring i rollefordeling og samarbejdsformer, som også kan få betydning for lagerjobområdet. Mens drivkræfterne tidligere primært var omkostningsbesparelser og ønske om frigørelse af kapital til alternative formål, er drivkræfterne i dag af mere strategisk karakter, fx ønske om udvidelse af markedsdækningen, forbedring af serviceniveauet eller større fleksibilitet og tilpasningsevne til ændringer i kundernes behov. Samarbejdet mellem parterne er blevet mere langsigtet og gensidigt forpligtende og kombineres ofte med en organisatorisk

¹⁵ Tredjepartslogistik vil sige, at virksomheden køber en logistikydelse - som virksomheden ellers selv har udført som en integreret del af virksomheden (fx transport eller lagerfunktion) - af en anden virksomhed.

og informationsmæssig tilpasning. Løsningerne er ofte skræddersyede til de konkrete opgaver, og omfatter ofte andre værdiskabende ydelser end de rene transport og/eller lageropgaver, f.eks. slutmontage, emballering, kvalitetskontrol, informationsydelser mv.

Generelt er der i mange virksomheder (med lagerfunktioner) meget fokus på logistikstyring og anvendelse af teknologi. Kombinationen af den teknologiske udvikling inden for området og indførelse af avancerede logistiksystemer og logistikkoncepter (fx SCM, LEAN, VMI mv.) gør, at der sker stadige effektiviseringer og ændringer i arbejdsprocesserne. For eksempel indfører mange virksomheder for tiden "Pick By Voice" – stemmestyret pluk – hvor lagermedarbejderen dirigeres rundt på lageret via en stemme i hovedtelefonen, og truckstyringsprogrammer hvor truckføreren dirigeres rundt på lageret via ordrer på en håndterminal eller på en smartphone.

I forhold til den egentlige lagerstyring (med brug af it-systemer) går tendensen for tiden i retning af, at mange virksomheder anvender dels avancerede overordnede administrations-systemer (herunder fx såkaldte ERP-systemer¹⁶) og dels specifikke WMS¹⁷ systemer, hvor WMS-systemer henter data fra ERP-systemerne. WMS-systemerne rummer en række muligheder for at analysere data som baggrund for ændringer i lagerets indretning mv.

Konsekvenserne af ovennævnte udvikling er modsatrettede:

På den ene side vil der være øgede krav til kompetencerne hos nogle få "nøglemedarbejdere", da der i forbindelse med opbygning og vedligeholdelse af logistiksystemer, kvalitetsstyringssystemer mv. kræves langt mere viden om såvel teknologi, udstyr og IT, som til begreberne logistik, udvikling og kvalitet. Denne type job kræver medarbejdere med en bred faglig viden samt evne til hurtigt at sætte sig ind i nye opgaver.

På den anden side er mange af arbejdsfunktionerne på ovennævnte lagre meget simple, med mange gentagelser og kræver kun ganske kort jobinstruktion. Denne type job – med simple opgaver og med mange gentagelser – har naturligvis stor betydning for arbejdsmiljøet, og det må forventes, at der i de kommende år må rettes stadig større opmærksomhed på de arbejdsmiljømæssige aspekter inden for brancheområdet.

Ser man på **havne- og terminalområdet**, kan det fastslås at havnene i Danmark er en vigtig del af infrastrukturen og en vigtig faktor i transportsystemet. Havnene er transportcentre, nogle for få arter af varer, andre for mange. Tilsammen udgør havnene et netværk af transportcentre. I dag kommer 75 % af udenrigshandlen gennem havnene.

Infrastrukturkommissionen¹⁸ har i deres visioner peget på havnene som centrale i fremtidens transport og logistik. Det må ligeledes forventes, at havnene – og især måske de mindre havne – kommer til at spille en stigende rolle i distributionen af varer, som en aflastning af det overbelastede vejnet.

Inden for havne- og terminalområdet udføres både lager- og transportfunktioner, sammen med havne- og terminalfunktioner, i forbindelse med lastning og losning af skibe.

¹⁶ Enterprise Resource Planning

¹⁷ Warehouse Management System

¹⁸ Infrastrukturkommissionen

Havne- og terminalarbejde kan foregå i direkte forbindelse med losning og lastning af skibe, containere og foregå på terminaler eller pakhuse, på råvare- og grovvarelagre, varehotteller og toldlagre, eller direkte på havnearealer.

Udviklingen de seneste år går i retning af, at de enkelte havne specialiserer sig inden for fx containere, logistik/lager, krydstogtskibe, RO/RO, osv.

Dette indebærer, at der håndteres vidt forskellige emner og produkter. I nogle havne foregår en væsentlig del af arbejdet i og omkring terminaler, hvor godset håndteres under forskellige betingelser. På visse typer terminaler/lagre arbejdes der under særlige forhold, f.eks. køle- og frysehuse med håndtering af ferske fødevarer med hertil hørende hygiejnekraV, håndtering af kemiske varer eller gods med miljøkrav mv.

Også indenfor havne- og terminalområdet sker en hurtig teknologisk udvikling. Edb-udstyr anvendes næsten alle steder, og trådløs datafangst, bearbejdning og elektronisk kommunikation medfører mange steder, at den enkelte operative medarbejder bliver i stand til at træffe beslutninger på stedet, som tidligere blev truffet af en mellemløder. Der vil typisk være krav til medarbejderen om stor fleksibilitet med hensyn til at kunne udføre stort set alle arbejdsfunktioner inden for området.

I forbindelse med arbejdet anvendes ofte maskiner og udstyr hvortil der kræves kørekort og/eller certifikater. I 2011 blev der udstedt en bekendtgørelse (Transportministeriet; BEK nr. 551 af 27/05/2011) om særlige køretøjer på havne- og terminalområder, som skærper kravene til hvilke kørekort, der er nødvendige ved anvendelse af typiske køretøjer og maskiner i havnene og terminalerne.

I forbindelse med terrorsikringen af havnene (som er implementeret i dansk lovgivning på baggrund af EU Forordning og EU Direktiv) kan der opstå behov for efteruddannelse af medarbejderne i havnene. Medarbejderne kan i forskelligt omfang endvidere blive inddraget i egentligt sikkerhedsarbejde (security).

Inden for **lufthavnsområdet** kan det konstateres, at luftfarten spiller en stadig vigtigere rolle for transport af personer og gods som led i globaliseringen. Den skaber tilgængelighed og bidrager til etablering af udviklingssammenhænge, hvad enten det er internationalt eller regionalt.

Det er samtidig en branche i forandring – og en af de mest liberaliserede brancher - hvor lavpriskoncepter udfordrer traditionelle forestillinger om luftfart, og hvor nye aktører kommer til eller gamle skifter ham.

Branchen er nok især kendt for passagertransport, men også luftfragt spiller en stadig større rolle i den internationale handel og transport af varer og gods. På verdensplan er luftfragt den hurtigst voksende transportform opgjort på værdi. Også i Danmark øges behovet for luftfragt, fordi danske virksomheder specialiserer sig i højere grad i produkter af høj kvalitet og med højt indhold af viden. Når sådanne relativt dyre varer skal afsættes internationalt, skal der være gode muligheder for at få fløjet disse varer til kunderne.

Branchen er imidlertid også særdeles følsom over for konjunkturudsving og den nuværende konjunkturedgang har således påvirket branchen markant i negativ retning.

Der er beskæftiget cirka 22.000 personer i Danmark indenfor fag der har direkte relation til luftfarten og lufthavnene. Der formentlig beskæftiget mellem 6.000 til 8.000 personer inden for de jobområder som FKB 2794 Transportarbejde i lufthavne dækker.

Der er imidlertid ingen tvivl om, at netop de jobfunktioner som FKB 2794 omfatter, vil få stor bevågenhed også i den kommende tid. Dette skyldes især det forhold, at der er stigende krav om effektivisering således at håndteringen af passagerer, bagage, gods, catering og servicering i øvrigt, foregår hurtigt og effektivt. Det er afgørende, at flyene er på jorden så kort tid som muligt.

Samtidig fortsætter de senere års udvikling i retning af, at mange af arbejdsopgaverne udføres af flere forskellige mindre entreprenører. Det har tidligere været almindeligt, at det kun var de store virksomheder som var i stand til at levere alle ydelser. De mange nye aktører på markedet medfører nye måder at organisere arbejdet på, hvilket får betydning for den samlede logistik i lufthavnene.

Også de mange specielle regler og procedurer i forbindelse med sikkerheden, har betydning for den samlede logistik og de kvalifikationer hver enkelt medarbejder har behov for.

Arbejdet som transportarbejder i lufthavnen er forbundet med en del ensidigt gentaget arbejde, uhensigtsmæssige arbejdsstillinger og vanskelige forhold i øvrigt. Det er derfor af stor betydning for arbejdsmiljøet, at transportarbejderne har brede kvalifikationer således at der kan skiftes mellem arbejdsopgaverne.

I 2012 – 2013 vil der blive sat fokus på de arbejdsopgaver, der er forbundet med arbejde i bagagesorteringsanlæg. På samme måde, som ved lastning og losning af bagage i fly, er der en række arbejdsmiljøproblemer at tage hensyn til. Desuden skal medarbejderne leve op til både myndighedsregler, sikkerhedsregler samt kundekrav.

Der har desuden vist sig behov for at udvikle en uddannelse indenfor vintertjeneste med baggrund i de særlige forhold, der gør sig gældende i en lufthavn.

Der har også vist sig behov for at udvikle en uddannelse indenfor ajourføring i manøvrering af specialkøretøjer med baggrund i de særlige forhold, der gør sig gældende i en lufthavn, herunder de krav der er omkring regelmæssig brug af sine kvalifikationer.

I forhold til **baneområdet og arbejdsfunktioner forbundet med togdrift**, kan de internationale transportmønstre for godstogsdriften betyde, at Danmark i større udstrækning bliver et transitområde, med faldende beskæftigelse til følge.

De nuværende internationale lavkonjunkturer med faldende forbrug betyder også et fald i godstogsdriften. Dette må dog forventes at være et fald af midlertidig karakter, da der samtidig findes politiske vilje til (i hele EU-området) at flytte mere gods fra landevej til bane.

Der ses derfor også en (i mindre målestok) positiv udvikling i den indenlandske godstogsdrift efter flere års fald. Dette kan, sammenholdt med ovennævnte politiske målsætning, sikkert også skyldes en forhøjelse af udgifterne til visse former for landevejstransport.

Indenfor overskuelig tid ses ikke markante teknologiske udviklingstegn indenfor den praktiske jobfunktion på baneområdet. Der kan dog forekomme en udvikling indenfor jernbanesikkerhed, hvor regelændringer ikke længere kommer i papirformat, men elektronisk. Dette vil i påkommende tilfælde betyde, at det tilsvarende uddannelsesområde også skal organiseres anderledes.

Det kan dog forudses, at der over tid vil blive implementeret mere avancerede hjælpereksker til udførelsen af jobfunktionerne. Brugen af IT vil have fokus på at nedsætte fejlfrekvenser. Samlet set vil der blive stigende krav til togklargørernes IT-færdigheder.

Indførelse af ERTMS, nyt radiosystem og GPS-baseret togkontrolanlæg, på det danske jernbanenet i årene fremover, vil få indflydelse på udførelse af rangeringsopgaver m.m.

Transport af gods på jernbanen kan på små volumener ikke konkurrere med lastbiltransport omkring pris, fleksibilitet og hurtighed. Der er derfor set en udvikling i retning af færre brugere af godstransport på jernbanen.

På baggrund af et EU direktiv har Trafikstyrelsen udstedt en ny bekendtgørelse om certificering af lokomotivførere i 2011. Bekendtgørelsen fastslår, at togklargøringspersonale, der skal udføre rangering m.m., skal have udstedt lokomotivførerlicens og A-certifikat senest 29. oktober 2013. Lokomotivførerlicensen udstedes af Trafikstyrelsen på baggrund af både teoretisk og praktisk prøve, og A-certifikatet udstedt af den pågældende jernbanevirksomhed. A-certifikatet dokumenterer hvor medarbejderen må rangere og med hvilket udstyr.

Indenfor **Lokomotivførerområdet** har tendenserne de seneste år været øget liberalisering via udbud af passagertrafik på specifikke strækninger. Det kan fastslås, at transport af passagerer og gods på jernbanen i Danmark er en vigtig del af infrastrukturen og en vigtig faktor i transportsystemet. Den primære trafik er passagertrafikken.

Udvikling af det kørende materiel indenfor togdrift betyder, at de forskellige operatører med regelmæssige mellemrum køber eller leaser nye togsæt. Udviklingen af tog styres her, ligesom på det øvrige transportområde, af et ønske om lavere energiforbrug pr. kørt kilometer og bedre passagerkomfort. Desuden sker der en løbende udvikling af togenes styresystemer, både til selve fremføringen men også til de servicefunktioner der findes i et moderne tog. Toilet, varme, lys og luftskift bliver suppleret med informationssystemer, internetopkobling m.m. Selve fremføringssystemet bliver styret via pc systemer, herunder åbning og lukning af døre. En del af den uddannelse som lokomotivførere har behov for hver gang de skal lære at fremføre en ny type trækraft/togsæt, handler om at kunne aflæse togets informationer ved fejlmelding, for at kunne vurdere om og hvordan toget kan fremføres manuelt således at det ikke blokerer den øvrige togdrift. En sådan uddannelse kaldes ny Litrauddannelse og kompetencen bliver påført på lokomotivførerens certifikat, som udstedes af arbejdsgiveren.

Tilsvarende skal lokomotivførere gennem uddannelse, hvis man skal køre på nye strækninger, specielt hvis det er strækninger med andre sikkerhedssystemer for trafikstyring og tilhørende sikkerhedsreglement. Også her er der tale om en udvidelse af lokomotivførerens kompetencer. Igen er de dokumenteret ved at blive påført lokomotivførerens certifikat.

For at beholde sine kompetencer/certifikater skal alle lokomotivførere mindst hvert 3. år til efteruddannelse indenfor de respektive områder.

Efteruddannelse i infrastruktur koncentrerer sig om flere områder. Infrastrukturforvalterne, primært Banedanmark, justerer regelmæssigt deres reglementer for drift på jernbanenet. S-togs nettet har sit eget togkontrolsystem, HKT, med egne signaler osv. og det øvrige

jernbanenet, undtaget letbane (Metro), har sit, kaldet ATC, med varianterne, ATC-P og ATC-T. Disse ændringer er en vigtig del af efteruddannelsen. Et andet område er gennemgang af konkrete hændelser og ulykker, som vurderes at kunne ske igen og hvor uddannelsen er betragtet som forebyggende i forhold til gentagelse.

Efteruddannelse i litra har til hensigt at sikre, at lokomotivførere fortsat er fortrolige med indretning og betjening af relevante litra, samt kunne fejlsøge og fejlrette under hensyn til sikkerhed og regularitet. Der er specielt fokus på de områder, som ikke anvendes under normal drift og på de tekniske opdateringer som indføres.

Et nyt område der er ved at komme fokus på, er inspireret af landevejstransport. Her er der gennemført en række undersøgelser omkring opmærksomhed og distraktion blandt chauffører. En stor del af disse resultater vurderes, at kunne overføres til lokomotivførerfunktionen. Der er brug for uddannelse på 2 niveauer. En uddannelse som retter sig mod den almindelige lokomotivfører og en uddannelse som retter sig mod kørelærerne.

Indførelse af ERTMS, nyt radiosystem og GPS-baseret togkontrolanlæg, på det danske jernbanenet i årene fremover, vil få indflydelse på udførelse af togdriften. Samlet set vil der blive stigende krav til lokomotivførernes IT-færdigheder

Redderområdets uddannelser er målrettet faglige kvalifikationer og kompetencer inden for brand, redning, autohjælp/bjærgning og ambulancetjeneste.

Redderområdet er stadig karakteriseret ved strukturmæssige forandringer. Disse forandringer er slået igennem inden for et relativt kort tidsrum og har tilknytning til den gennemførte kommunalreform, udliciteringer og nye aktører i branchen, herunder det danske forsvar. Der er, og har gennem længere tid været, blandt branchens aktører og interessenter meget fokus på de sundhedsfaglige kompetencer blandt reddere. Dette har betydet en styrkelse af de faglige kompetencer - blandt andet via løbende udvikling af redderelevuddannelsen, som i dag omfatter uddannelsen til Ambulanceassistent.

De ovenfor omtalte strukturmæssige forandringer vil givetvis fortsætte på mange områder i branchen i de kommende år. Således spores allerede nu en voksende tendens til, at brand- og redningsberedskabet også i fremtiden skal opfatte særlige servicefunktioner kommunalt og regionalt samt at branchen som helhed i stigende omfang får en meget direkte funktion under katastrofe- og terrorberedskaber.

Uddannelsesstrukturen på AMU området skal tilpasses ovennævnte udviklingstendens. Derfor er der behov for løbende vurdering af arbejdsmarkedsuddannelserne på området, således at disse bibeholder den komplementaritet (mellem AMU og EUD) som hidtil har været gældende for redderområdet.

Det er et meget lille antal reddere, der har kompetencer inden for brand.

Det gennemførte udbud af ambulancetjeneste og sygetransporttydelser i regionerne har ændret virksomhedsstrukturen på området.

Inden for autohjælpsområdet sker der ligeledes en række strukturelle ændringer i markedet og markedsforholdene, hvor der kommer flere aktører til, men hvor markedet alligevel stadig er domineret af to store udbydere. På grund af den teknologiske udvikling inden for

autoområdet (el-biler, hybridbiler, kompliceret teknik i bilerne, miljørelaterede forhold mv.), bliver en af de store udfordringer at få efteruddannet medarbejderne inden for jobområdet i takt med den nye teknologi.

Redderuddannelsen er generelt i overensstemmelse med standarder for indhold og varighed i tilsvarende uddannelser i hele EU-området. For tiden ansættes der dog ikke personer uddannet i udlandet, idet der uddannes et tilstrækkeligt antal reddere i Danmark.

Endvidere har brancheområdet inden for de senere år yderligere oplevet en markant adskillelse af de enkelte jobfunktioner i branchen. Dette vil afstedkomme en fokuseret uddannelsesindsats i branchen og forventeligt også medføre en stigende uddannelsesaktivitet og efterspørgsel på kvalificeret/veluddannet arbejdskraft.

Transportbranchens uddannelsesmæssige udfordringer

AMU er fortsat den uddannelsesordning, som har størst betydning for transporterhvervet som kilde til kvalificering af medarbejdere, både som grunduddannelse og som efter- og videreuddannelse.

Der er igennem en lang årrække opbygget en veludviklet uddannelsesstruktur inden for området, som det via de gode betingelser for udvikling og ajourføring har været muligt at fastholde og gøre attraktiv for branchens virksomheder og medarbejdere. TUR arbejder intenst videre med udvikling af uddannelsesstrukturer, uddannelsespakker og garantikurser.

Der er grund til at antage, at antallet af GUV- og meritvejsuddannelser vil vokse i de generelle bestræbelser på at befordre en udvikling fra ufaglært til faglært. I denne sammenhæng vil etablerede AMU's kursuspakker, med stor fordel kunne indgå i eksempelvis GUV-aftaler. Hertil hører naturligvis vedblivende fokus på realkompetencevurdering.

Der findes på mange skoler et godt og veludviklet fagligt miljø, som i stor udstrækning viser parathed til at påtage sig de nye udfordringer, som den fortsatte kompetenceudvikling kræver, men der er fortsat brug for nyudvikling og nytænkning. Ikke mindst har tilkomsten af den obligatoriske efteruddannelse for chauffører hvert 5. år, stillet nye udfordringer til skolerne som først nu skal til at håndtere en målgruppe som stiller særlige fordringer til variation og kvalitet i uddannelse. Ingen tvivl om, at mange skoler skal i gang med at betrede nye veje og metoder inden for det pædagogiske og didaktiske område, såfremt deltagerforventningerne om uddannelse på et højt kvalitativt niveau skal imødekommes.

TURs vil derfor fortsætte i 2013 med at udvikle og ajourføre uddannelserne og forudsætningerne for at udbyde uddannelser (gode undervisningsmaterialer, analyser og ajourførte faglærere) inden for AMU til transportområdet.

Transportbranchen udgør et beskæftigelsesområde, hvor der stilles formelle krav til medarbejderne om myndighedsbelagte certifikater/ beviser, som dokumenterer medarbejdernes ret og evne til at varetage forskellige arbejdsfunktioner på transportområdet. Denne udvikling er i fortsat vækst og understøttes af løbende initiativer på EU-niveau, som stiler mod harmonisering i uddannelses/certifikatkrav i medlemslandene på mange områder.

Den regelmæssige opdatering af medarbejderne er nødvendig af sikkerheds- og kvalitetsmæssige årsager, hvorfor ajourførings og "brush-up" kurser i stigende omfang efterspørges. Der fastsættes løbende nye standarder på mange områder, eksempelvis renovation, lastsikring, transport af levende dyr, sværgodstransport, farligt gods, transport af animalske foderstoffer, arbejde i og ved spor på jernbanerne, terrorsikring, hygiejne m.m. På alle disse områder stilles ofte krav om dokumenteret uddannelse til de operative medarbejdere i transportbranchen.

Transporterhvervets Uddannelser kan derfor konstatere, at i et overordnet perspektiv, findes der et entydigt arbejdsmarkedspolitisk behov for ikke blot en fastholdelse, men en direkte forstærket uddannelsesindsats.

For Transporterhvervets Uddannelser er den store udfordring at udstikke mål og rammer for de fremtidige uddannelser, som skal bidrage til en kompetence- og kvalifikationsudvikling i transporterhvervet, og som kan medvirke til en fortsat rekruttering af nye medarbejdere til branchen, til fastholdelse og til vækst.

Transporterhvervets Uddannelser vurderer, at der bliver tale om moderat *stigning* i uddannelsesaktiviteterne i 2013 målt i forhold til det foregående år.